

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Освітня програма	<b>20821 Міжнародне право</b>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Спеціальність	<b>293 Міжнародне право</b>

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	20821
Назва ОП	Міжнародне право
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Самойленко Євген Анатолійович, Андрейченко Світлана Сергіївна, Андреев Тит Петрович, Брацук Іван Зіновійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.01.2022 р. – 20.01.2022 р.

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	<a href="https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/293/20821-international-law.pdf">https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/293/20821-international-law.pdf</a>
Програма візиту експертної групи	<a href="https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/293/20821-Program-of-expert-visits.pdf">https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/293/20821-Program-of-expert-visits.pdf</a>

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям**

Освітньо-наукова програма «Міжнародне право» у галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 293 Міжнародне право другого (магістерського) рівня вищої освіти є базовою програмою для підготовки юристів-міжнародників магістерського рівня нашої держави. Елементи цієї програми застосовувались у навчальному процесі в Інституті міжнародних відносин (відділення «міжнародне право») КНУТШ з моменту його створення та постійно переглядалась та удосконалювалась. Оновлена освітня програма була затверджена та введена в дію Наказом ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 540-32 від 23 липня 2021 р. у відповідності до рішення вченої ради Університету від 1 березня 2021 р., протокол № 11. Дана програма є комплексною програмою, складає основу вітчизняної міжнародно-правової освіти магістерського рівня, поєднує практичну та теоретичну складові і спрямовується на підготовку не лише фахівців-практиків, але і спеціалістів у галузі науки міжнародного права та має на меті надання усебічної освіти у сфері міжнародного права. Вона повністю відповідає вимогам ЗУ «Про вищу освіту» ухваленого Верховною Радою України 1 липня 2014 року (Номер 1556-VII), Національній рамці кваліфікацій, затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. За результатами акредитаційної експертизи ЕГ визначено, що ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, містять інноваційний характер та є взірцевими для аналогічних ОП в нашій державі.

## **Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик**

Сильні сторони та позитивні практики визначені за кожним критерієм оцінювання. Вони є переконливими і забезпечені необхідними фактами і доказами, що лягло в основу обґрунтування визначення рівня відповідності ОП кожному критерію оцінювання. З відмічених ЕГ сильних сторін ОП можна виділити наступне: дана програма є освітньо-науковою, що підкреслює її унікальність в аспекті поєднання викладання практичних дисциплін із наданням здобувачам навичок наукового аналізу, проведення досліджень у сфері теорії міжнародного права; присуття тісної співпраці із роботодавцями здобувачами, НПП під час розробки, реалізації та оновлення ОП; чіткість і зрозумілість правил прийому у контексті їх доступності для розуміння потенційних здобувачів освіти; відсутність обмежень та привілеїв щодо вступу до навчання на ОП, обґрунтованих чи необґрунтованих дискримінацією; сприяння та заохочення здобуття компетенції здобувачами та викладачами ОНП з питань академічної доброчесності: діє Етична комісія ІМВ та Комісія з питань етики Університету; КНУТШ є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ), а Інститут міжнародних відносин – партнер Проекту сприяння Академічній доброчесності в Україні (SAIUP); застосування викладачами широкого кола новітніх методів навчання через: майстер-класи, кейс-метод, спільні публікації найкращих робіт здобувачів із зовнішніми фахівцями, розроблення проектів документів, письмові індивідуальні завдання, які перевіряються запрошеними фахівцями; впровадження Стратегії інтернаціоналізації КНУТШ через участь викладачів, здобувачів у міжнародних програмах академічної мобільності, тощо.; дотримання політики щодо академічної доброчесності та політики щодо запобігання попередженню сексуальним домаганням і дискримінації; НПП є провідними юристи-міжнародниками України, що мають практичний досвід у сфері міжнародного права; процедури конкурсного добору викладачів є абсолютно прозорими та забезпечують дотримання високого фахового рівня; стимулювання професійного розвитку викладацької майстерності системою преміювання та доплат в тому числі за публікації в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, тощо; створення спектру належних умов для навчання осіб із особливими освітніми потребами, від набору необхідних пристосувань в межах наявної інфраструктури до задоволення запитів освітнього характеру, зумовлених відповідними вадами здоров'я; створення освітнього середовища яке повністю задовільняє потреби та інтереси здобувачів.

## **Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення**

Експертною групою були надані наступні рекомендації щодо розвитку та удосконалення даної ОП: розглянути можливість запровадження такого ОК як «Іноземна мова для наукової комунікації» та зробити його обов'язковим; при оновленні даної ОП врахувати Постанову КМУ № 497 та Наказ МОН №1076 а також відобразити в ній освітні компоненти що передбачені Програмою ЄДКІ; НДД.18 «Комплексний кваліфікаційний іспит освітньої програми "Міжнародне право" ОР магістр» привести у відповідність до питань передбачених програмою ЄДКІ; перекласти нормативні акти, що регулюють правила прийому на навчання за ОП на англійську мовою (враховуючи можливість навчання іноземців); передбачити в нормативних документах Університету процедуру оприлюднення проектів ОП та подальшого громадського їх обговорення, наприклад у Тимчасовому порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм; покращити практики щодо громадського обговорення проекту ОП, а саме системно публікувати відповідну інформацію про проект ОП в новинах на сайті ЗВО; внести зміни до назви веб-сторінки Університету в інтернеті та послуговуватися Постановою КМУ «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею» при зазначенні географічної частини домену сайту (змінити Kiev на Kyiv).

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

##### 1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Міжнародне право» має чіткі цілі, що полягають у підготовці висококваліфікованих фахівців із міжнародного права, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками та здатні застосовувати їх у наукових дослідженнях і професійній діяльності, а також вільно володіють іноземною мовою з метою здійснення наукової чи практичної діяльності за фахом. Цілі ОП повною мірою відповідають місії та стратегії розвитку КНУТШ, котрі знайшли своє вираження у Статуті Університету (<https://cutt.ly/gEGLwcZ>), Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 року (<https://cutt.ly/FEGLyTh>), Концепції розвитку Інституту міжнародних відносин КНУ на 2020-2025 роки (<https://cutt.ly/qEGLibz>). У даних документах робиться наголос на «підготовці висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ ... за всіма рівнями вищої освіти ...». За змістом ОП є унікальною за своїми традиціями підготовки юристів-міжнародників. На це вказує низка особливостей, що корелюються із цілями ОП: підготовка юристів-міжнародників у ЗВО відбувається протягом тривалого часу, що дає усі підстави говорити про існування та ефективне функціонування сучасної київської школи міжнародного права з довготривалими традиціями та якісним викладацьким складом (фахівці, які здійснюють професійну підготовку, пройшли стажування у провідних українських університетах та європейських університетах, й мають міжнародний досвід освітньої і наукової діяльності, що підтверджується відповідними сертифікатами наданими на вимогу ЄГ); компетентності та ПРН за ОП відповідають проекту Стандарту за спеціальністю 293 «Міжнародне право (другого рівня освіти). При цьому гарант освітньо-наукової програми проф. Буткевич О.В. є розробником даного проекту, що підтверджує обізнаність робочої групи за даною ОП з тенденціями розвитку як міжнародного права загалом, так і спеціальності 293 «Міжнародне право» зокрема. ОП, що акредитується, - єдина в Україні, яка є освітньо-науковою за своїм типом, що підкреслює її унікальність в аспекті поєднання викладання практичних дисциплін із наданням здобувачам ВО навичок наукового аналізу, проведення досліджень у сфері теорії міжнародного права. У рамках реалізації ОП широко практикується залучення до освітнього процесу НПП, які мають практичний досвід, а також професіоналів-практиків, що було підтверджено під час зустрічі з фокус-групами НПП, роботодавців та випускників

##### 2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Особливістю ОП є те, що вона була розроблена з метою поєднання викладання практичних дисциплін та надання здобувачам ВО навичок наукового аналізу, проведення досліджень у сфері теорії міжнародного права, що відповідає насущним потребам вітчизняної міжнародно-правової доктрини і практики. Окрім цього, до формулювання цілей та ПРН залучалися стейкхолдери, зокрема: завідувач відділу міжнародного права та порівняльного правознавства ІДП ім. В.М. Корецького НАН України Денисов В.Н. (<http://surl.li/bfmmnl>); завідувач кафедри міжнародного і європейського права ХНУ ім. В.В. Каразіна Сироїд Т.Л. (<http://surl.li/bfmmnv>) та інші. Під час проведення інтерв'ю з роботодавцями, представник Президента України в АРК Кориневич А.О. відзначив, що у нього були пропозиції в межах дисциплін «Міжнародне гуманітарне право» та «Міжнародне кримінальне право» розширити відповідні теми в контексті подій котрі відбуваються зараз в нашій державі – зокрема більшу увагу присвятити аналізу воєнних злочинів, злочинів проти людяності котрі вчиняються на тимчасово окупованих територіях нашої держави та відповідної реакції міжнародної спільноти на них, що і було зроблено та враховано в рамках даних ОК. У свою чергу Савчук К.О. відзначив, що між ІМВ та ІДП ім. В.М. Корецького вже протягом тривалого часу налагоджена тісна співпраця та взаємодія насамперед в організації спільних конференцій із залученням здобувачів за ОП. При цьому багато випускників ІМВ працювали і працюють у відділі міжнародного права ІДП ім. В.М. Корецького. Водночас Короткий Т.Р. наголосив, що в рамках Української асоціації міжнародного права діє Комісія по юридичній освіті. ОП була розглянута комісією, в результаті чого її члени дійшли висновку, що вона повністю збалансована та всеціло забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців із міжнародного права. Під час зустрічі з НПП завідувач кафедри міжнародного приватного права Калакура В.Я. відзначив, що в ІМВ освітні програми за спеціальністю 293 «Міжнародне право» не існують самі по собі, і в їх розробці та реалізації беруть участь НПП різних кафедр. Коли проектна група працювала над удосконаленням ОП, що акредитується, всі викладачі активно залучалися до даного процесу та вносили свої пропозиції стосовно внесення корективів до ОК, котрі враховувались. Дане твердження підтверджується витягом з протоколу №10 засідання кафедри міжнародного права ІМВ КНУТШ від 24 червня 2021 р. При цьому необхідно відзначити активне залучення стейкхолдерів до розробки та внесення змін до ОП, що

підтверджується Протоколом спільної зустрічі проектної групи за ОП з НПП та роботодавцями, залученими до організації та реалізації освітнього процесу від 5 лютого 2021 р.

### **3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.**

ОП, що акредитується, формувалась на основі досвіду НПП кафедр ІМВ, а також при постійному спілкуванні з роботодавцями та представниками наукової спільноти. При цьому вищезазначені цілі ОП враховують тенденції розвитку даної спеціальності та спрямовані на підготовці висококваліфікованих фахівців з міжнародного права, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками та здатні застосовувати отримані знання в наукових дослідженнях та професійній діяльності. Під час розроблення та перегляду ОП (2021 р.) були враховані тенденції розвитку спеціальності «Міжнародне право», ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Під час першої зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО, проректор з науково-педагогічної роботи Гожик А.П. наголосив на необхідності підготовки фахівців найвищої якості, котрі здатні вирішувати найскладніші завдання, що і відбувається в рамках ОП «Міжнародне право» у КНУТШ. Під час зустрічей зі стейкхолдерами було підтверджено тезу про потребу розвитку спеціальності 293 «Міжнародне право» в сучасних умовах через потребу у юристах із ґрунтовними знаннями як національного і міжнародного права, так і іноземної (передусім англійської) мови (інтерв'ювання Представника Президента України в АРК Кориневича А.О., старшого наукового співробітника відділу міжнародного права та порівняльного правознавства ІДП ім. В.М. Корецького Савчука К.О. та ін.). Під час зустрічі з гарантом ОП, представниками адміністрації та НПП було встановлено та підтверджено, що розробка ОП відбувалася як з урахуванням тривалого досвіду КНУТШ, так і іноземних магістерських ОП у таких ЗВО, як: Маастрихтський університет, Лейденський університет та ін. При цьому на зустрічі ЕГ з адміністрацією директор НН ІМВ Копійка В.В. відзначив, що на даний момент одним із пріоритетних напрямків розвитку освітніх програм (зокрема, і з міжнародного права) є їх акредитація у закордонних ЗВО (наприклад, є дві програми в Університеті Гонконгу; ведуться переговори з університетом Ер-Ріада). І хоча це насамперед торкається англійських програм, абсолютна більшість НПП на ОП «Міжнародне право» володіють англійською мовою, а тому вони активно залучені до таких ОП. Галузевий та регіональний контекст ОП підтверджується через наявність: ОК 7 «Міжнародне інвестиційне право», що дозволяє використовувати набуті знання для належного забезпечення міжнародного руху капіталів, пов'язаного з переміщенням майна та грошових коштів територією декількох держав, для використання різних видів розрахункових, кредитних, валютних та інших фінансових операцій тощо; ОК 11 «Міжнародний комерційний арбітраж», що дає можливість здобути практичні навички вирішення спорів, які виникають з правовідносин, пов'язаних зі здійсненням міжнародного економічного і науково-технічного співробітництва.

### **4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.**

Стандарт за спеціальністю 293 «Міжнародне право» за освітнім ступенем «Магістр» відсутній. З часу впровадження ОП «Міжнародне право» зазнала змін та була викладена у новій редакції у 2021 р. При оновленні ОП враховувалися напрацювання з підготовки проекту освітнього стандарту зі спеціальності 293 «Міжнародне право» за ОС «Магістр», зокрема щодо нормативного змісту підготовки здобувачів, фокусу, компетентностей та ПРН. Врахування у ОП 2021 р. напрацювань НМК з підготовки стандарту дозволяє вести мову, що представники ЗВО слідкують за тенденціями розвитку спеціальності (зокрема, розробки відповідного стандарту), й впроваджують їх у ОП; ЕГ вважає таку практику зразковою. Встановлено, що змістове наповнення ПРН ОП 2021 р. відповідає вимогам НРК для сьомого кваліфікаційного рівня (<http://surl.li/bhvlc>). Зокрема, спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності забезпечують, серед інших, ПРН 5; спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур: ПРН 1, ПРН 11; зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації: ПРН 2, 5, 10, 11, управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів: ПРН 6,7, 9; здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії: ПРН 13.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.**

За своїм змістом ОП «Міжнародне право» є особливою з чітко сформульованими цілями, які повністю корелюються з місією та стратегією КНУТШ та надає можливість здобувачам здобути відповідні поглиблені теоретичні та практичні навички у сфері міжнародного права; цілі та програмні результати навчання ОП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці; дана програма є єдиною освітньо-науковою в нашій країні, що підкреслює її унікальність в аспекті поєднання викладання практичних дисциплін із наданням здобувачам навичок наукового

аналізу, проведення досліджень у сфері теорії міжнародного права; врахування у ОП 2021 року напрацювань НМК з підготовки стандарту зі спеціальності 293 «Міжнародне право» за ОС «Магістр»;

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.**

Не виявлено

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень А

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.**

ЕГ на підставі аналізу відповідних документів, зустрічей із стейкхолдерами та представниками Університету дійшла висновку, що ОП в повній мірі відповідає визначеному критерію «Проектування та цілі освітньої програми», містить інновації та має зразковий характер. Зважаючи на вищенаведені сильні сторони ЕГ відзначає, що ОП є актуальною та такою, що заслуговує бути позитивним прикладом для наслідування іншими ЗВО з точки зору її змістового навантаження, проектування, освітніх методик, тому ОП «Міжнародне право» відповідає рівню А за критерієм 1.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).**

Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. Термін навчання – 1 рік 9 місяців. На дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 31 кредитів ЄКТС. Стандарт відсутній. Освітньо наукову програму розроблено у відповідності до Національної рамки кваліфікацій для сьомого (магістерського) кваліфікаційного рівня

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.**

Розробка даної ОП базується на Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/ipwy>). Структура ОП передбачає комплекс обов'язкових дисциплін з базової теоретичної та наукової підготовки. Після проходження вказаних комплексів ОК передбачена науково-виробнича практика, комплексний кваліфікаційний іспит освітньої програми "Міжнародне право" та виконання магістерської роботи. Аналізуючи комплекс питань на комплексний кваліфікаційний іспит ЕГ встановила, що загальна їх кількість налічує 231 позицію, на зустрічі з гарантом ОП Буткевич О. В. було уточнено, даний іспит відбувається в змішаній формі та з вищезгаданого переліку є обов'язкові питання (насамперед з Міжнародного права) та питання котрі сформовані на основі вибіркового блоку, тому здобувачі не готують усю їх кількість на іспит. ЕГ вважає, що було б доцільним видозмінити дане коло питань шляхом їх диференціації: встановити перелік обов'язкових питань для усіх здобувачів та передбачити перелік питань для кожної спеціалізації. Також необхідно врахувати, що на момент проведення акредитаційної експертизи 19 травня 2021 була прийнята Постанова КМУ № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D0%BF#Text>) зокрема і для спеціальності 293 «Міжнародне право». При цьому 8 жовтня 2021 року МОН видало Наказ №1076 яким затвердило Програму ЄДКІ за спеціальностями 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на другому (магістерському) рівні вищої освіти (<http://surl.li/aukps>) Тому ЕГ вважає доцільним при оновленні даної ОП врахувати вищезазначені правові акти та відобразити у ній освітні компоненти що передбачені Програмою ЄДКІ для того, щоб здобувачі мали можливість належним чином підготуватись до здачі даного зовнішнього іспиту. А НДД.18 «Комплексний кваліфікаційний іспит освітньої програми "Міжнародне право" ОР магістр» привести у відповідність до питань передбачених програмою ЄДКІ. ЕГ встановила, що більшість робочих програм даної ОП програми носять структурний та системний характер в своєму змістовному плані з актуальною літературою, проте трапляються програми котрі потребують вдосконалення, так наприклад в робочій програмі ОК 6 Дипломатичний протокол та етикет за винятком 1 позиції уся література датована в період 1996 – 2012 років, що свідчить про необхідність її оновлення. Аналогічна ситуація має місце по

деяких вибіркових дисциплінах: В.Б. 7.1 Право міжнародної відповідальності (література до 2004); В.Б. 3.4 Вирішення міжнародних екологічних спорів (література до 2012 р.); ДВС.1.03 Міжнародно-правові основи економічної дипломатії (література до 2010 р.). В цілому зустрічі експертів із фокус-групами дали розуміння, що ОК повною мірою формують програмні результати навчання, необхідні для роботи за фахом.

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).**

Зміст ОП відповідає предметній сфері визначеної для неї спеціальності 293 "Міжнародне право". ОП «Міжнародне право», являючи собою комплекс навчальних дисциплін, що формують компетентності юриста-міжнародника «Методологія та організація наукових досліджень з теорії та практики міжнародного права», «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: теорія та практика»; «Міжнародне кримінальне право», «Міжнародний комерційний арбітраж», Юрисдикція в міжнародному праві), відповідає предметній області. Дані обов'язкові освітні компоненти дають можливість глибокого розуміння наукових та професійних процесів і тенденцій, сприяють в прийнятті рішень у конкретних ситуаціях. Аналізуючи дану ОП ЕГ прийшла до висновку, що їй притаманні багаті інновації та особливостей тому доцільно при оновленні даної ОП їх в більшій мірі відобразити та розписати у підпункті «Особливості» даної ОП. В цілому ОП повністю відповідає об'єкту вивчення, цілям навчання, теоретичному змісту предметної області спеціальності 293 "Міжнародне право", а під час провадження освітньої діяльності за ОП використовуються методи, технології, інструменти та обладнання, що притаманні предметній сфері даної спеціальності.

### **4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.**

Насамперед формування ІОТ відбувається через індивідуальний навчальний план здобувача; вибір ОК, тем і керівників магістерських робіт та баз практики. Правове регулювання ІОТ як напрямку реалізації особистісного потенціалу здобувача насамперед базується на «Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/VEZF4n3>.) та «Положенні про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін <https://cutt.ly/5EZGfoi>. Відповідно до п. 2.2 останнього положення здобувачі можуть обирати дисципліни із блоку дисциплін навчального плану іншої ОПП того ж освітнього рівня, або іншого освітнього рівня, в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації студентом права на академічну мобільність. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі відзначили, що вони обирають один з семи блоків вибіркового дисциплін, що входять до циклу професійної підготовки, залежно від спеціалізації та пріоритетності. Зокрема здобувач даної ОП Тіпкіч-Головко Нікіта повідомив, що вибір блоку ВК осіннього семестру першого року навчання відбувається у серпні, під час подачі оригіналів документів – через заповнення відповідної заяви а в наступні періоди – шляхом електронного вибору. За ОП забезпечується вибір освітніх компонент – 31 кредит ЄКТС (25,8%) від загального обсягу 120 кредитів ЄКТС. Робочі програми ВК даної ОП розміщені за наступним посиланням: <http://surl.li/bflm>. Таким чином в цілому в КНУТШ сформований ефективний механізм вибору дисциплін завдяки якому забезпечується реалізація студентоцентрованого підходу в тому числі належне функціонування ІОТ.

### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.**

Дана ОП за спеціальністю 293 «Міжнародне право» та навчальний план передбачають проходження здобувачами науково-виробничої практики обсягом 9 кредитів ЄКТС, яка згідно навчального плану проходить у IV семестрі, яка в повній мірі дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей, виявлення та вирішення проблем різного рівня складності; ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел в поєднанні з навичками використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій; ФК 6. Здатність здійснювати наукові дослідження з актуальних питань теорії та практики міжнародного права та ін. Порядок проходження практики наведений у «Положенні про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>) та Робочій програмі науково-виробничої практики. Відповідно до яких базами практики для здобувачів ОП виступають органи державної влади і місцевого самоврядування України, юридичні компанії та громадські організації, зареєстровані в Україні або в інших державах, а також міжнародні міжурядові та неурядові організації. Для проходження практичної підготовки здобувачі розподіляються на бази практики згідно з укладеними ІМВ КНУТШ договорами, або такі бази обираються здобувачами самостійно. На запит ЕГ були надані матеріали практики (договори з базами практик, наказ на проходження науково-виробничої практики у 2022 р. та щоденники практики). Інтерв'ювання із роботодавцями та здобувачами підтвердило високий рівень підготовки здобувачів та їх задоволеність у отриманих компетентностях під час проходження практики. Так наприклад Представник Президента України в Автономній Республіці Крим Кориневич А.О. відзначив, що безумовно є можливість залучати здобувачів даної ОП для проходження практики, при цьому існує окремий структурний підрозділ служби забезпечення діяльності Кримської платформи де потрібні фахові юристи-

міжнародники (зокрема з даної ОП). Під час зустрічі ЕГ із здобувачами здобувач 2 року навчання Коцюрба Марія відзначила, що спочатку писала заяву, що хоче проходити практику в Українській асоціації міжнародного права та завантажила її в систему Moodle, далі була організаційно зустріч з керівниками практики на якій детально було роз'яснено процедуру проходження та документи котрі необхідно підготувати для звіту про проходження практики та яка процедура її захисту, тощо. ЕГ звернула увагу, що в даній ОП відсутній такий компонент як Іноземна мова – і хоча в даній програмі присутній ОК 4 «Практикум Перекладу», проте він на думку ЕГ він у своєму змістовному навантаженні не покриває затребуваність вивчення іноземної мови на даній ОП, тому ЕГ вважає про доцільним запровадження такого компоненту як ОК «Іноземна мова для наукової комунікації» та зробити його обов'язковим, що ще в більшій мірі сприятиме практичній підготовці здобувачів даної ОП.

#### **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.**

Дана ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, як в межах нормативних, так і вибіркових (за умови їх вибору) ОК. Упродовж усього періоду навчання студенти здобувають соціальні навички (soft skills), спрямовані на формування комунікативних здібностей, навичок міжособистісного спілкування та міжкультурної комунікації, уміння формулювати потреби й очікування, здатність працювати в команді та автономно, а також виявляти креативність, ерудицію, гнучкість. Комунікативні навички формуються, зокрема, у межах нормативних ОК, так наприклад: ОК 6 «Дипломатичний протокол та етикет»; ОК 4 «Практикум переклад» забезпечують досягнення ПРН 4. «Демонструвати навички комунікацій з представниками професійних груп з галузі міжнародних відносин, а також представниками різних видів правничої діяльності на національному та міжнародному рівнях»; ОК 5 «Методологія та організація наукових досліджень з теорії та практики міжнародного права» та ОК 12 «Адвокатура в Україні та у правових системах інших країн» забезпечує ЗК 3 «Здатність працювати в команді, вміння брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей», тощо. Зазначені компетентності забезпечуються відповідними освітніми компонентами, що відображено у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Щорічне проведення студентських науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів, участь в імітації судових засідань по абсолютній більшості дисциплін, повною мірою сприяє набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок soft skills на даній ОП.

#### **7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).**

Професійний стандарт відсутній на момент розробки освітньої програми.

#### **8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.**

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відбиває фактичне навантаження здобувачів та становить 120 кредитів ЄКТС. Вимоги щодо обсягу освітніх компонентів в університеті регулюються спеціальним Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/VEZF4n3>) відповідно до якого і визначалося співвідношення обсягів часу на опанування навчальних дисциплін. Здобувачі підтвердили помірність навантаження, збалансованість навчального плану. Обсяг кожного з ОК є достатнім для засвоєння матеріалу, формування ПРН, співвідношення аудиторних занять і самостійної роботи становить є цілком прийнятним. Обсяг кредитів ЄКТС для кожної дисципліни, включаючи розподіл часу між лекційними, семінарськими заняттями та самостійною роботою визначається на підставі фахової оцінки розробників ОП, а потім обов'язково перевіряється під час погодження відповідної програми Науково-методичною комісією ІМВ, Вченою радою ІМВ, Науково-методичним центром організації освітнього процесу КНУТШ, зовнішніми рецензентами. Кількість самостійної роботи, на думку ЕГ, є цілком збалансованою. Самостійна робота здобувачів достатньою мірою забезпечена навчально-методичними розробками викладачів, чітко фіксується в робочих програмах, внаслідок чого ЕГ прийшла до висновку, що здобувачі не перевантажені самостійною роботою.

#### **9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.**

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОП не здійснюється



## **Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.**

Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок та становлять єдину систему; обсяг освітньо-наукової програми відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження; зміст ОП відповідає предметній сфері, заявленої для неї спеціальності; активне залучення роботодавців до реалізації ОП та її розвитку; розвиток soft skills відбувається через нормативні та вибіркові ОК.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.**

Дещо недиференційований перелік питань котрі виносяться на Комплексний кваліфікаційний іспит освітньої програми "Міжнародне право"; перелік ВК обмежується блоками вибіркових дисциплін. Рекомендації: у підпункті «Особливості» даної ОП більш розгорнуто зазначити специфіку даної ОП; доцільно запровадити такий компонент як «Іноземна мова для наукової комунікації» та зробити його обов'язковим що ще в більшій мірі сприятиме науково-практичній підготовці здобувачів даної ОП; розглянути можливість включення в обов'язкові компоненти даної ОП «Практики Суду Європейського Союзу»; при оновленні даної ОП врахувати Постанову КМУ № 497 та Наказ МОН №1076 та відобразити в ній освітні компоненти що передбачені Програмою ЄДКІ для того, щоб здобувачі мали можливість належним чином підготуватись до здачі даного зовнішнього іспиту; НДД.18 «Комплексний кваліфікаційний іспит освітньої програми "Міжнародне право" ОР магістр» привести у відповідність до питань передбачених програмою ЄДКІ.

### **Рівень відповідності Критерію 2.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.**

Зважаючи на наведені вищенаведені аргументи та сильні і слабкі сторони, експертна група прийшла до висновку, що дана освітня програма «Міжнародне право» відповідає критерію 2 за рівнем В..

## **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:**

### **1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.**

Правила прийому на 2021/2022 навчальний рік затверджені Рішенням Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка Протокол № 7 від 29.12.2020 р. (<https://cutt.ly/fEHnrQm>), зокрема вступ на магістратуру ( <https://cutt.ly/KEKfJAS>). Доступна інформація для абітурієнтів також розміщена на сайті Інститут міжнародних відносин (<http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/>). Правила є чіткими, зрозумілими, відповідають законодавчо встановленим вимогам і не містять дискримінаційних положень. НПП кафедри беруть участь в роботі приймальної комісії, тим самим пояснюють абітурієнтам зміст освітньої програми, обсяг та процедуру вибору вибіркового блоку, що безпосередньо було підтверджено під час зустрічі з фокус-групою здобувачів вищої освіти.

### **2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.**

Інформація для абітурієнтів щодо вступу на навчання на ОП «Магістр» за спеціальністю 293 – «Міжнародне право» розміщена на сторінці Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://www.iir.edu.ua/entrans/admission/>) та на сторінці Приймальної комісії ЗВО (<https://vstup.knu.ua/>) Правила прийому на ОП враховують особливості ОП «Міжнародне право» зокрема, встановлено вимогу: 1) єдиний вступний іспит з іноземної мови (англійська, німецька, французька та іспанська) у формі тесту. 2) Єдиного фахового вступного випробування з права та загальних навчальних правничих компетентностей, складовими якого є тест з права та тест загальної навчальної правничої компетентності. Для іноземних громадян - іспит з іноземної мови та іспит з міжнародного права. Єдиний іспит з іноземної мови, який передує іспиту з фаху, має кваліфікаційний характер, вступник має підтвердити володіння іноземною мовою на рівні не нижчому за B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (знання оцінюються за 200-бальною шкалою). Іспит з міжнародного права є іспитом з фаху та проводиться у формі співбесіди та оцінюється за 200-бальною шкалою.

Вимоги до вступників повністю відповідають загальним вимогам, визначеним Правилами прийому до Університету та не передбачають додаткових особливих умов.

**3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Визнання та перезарахування результатів навчання регулюються наступними документами: Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. ([http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=804&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk)), Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка ([http://mobility.univ.kiev.ua/?page\\_id=798&lang=uk](http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk)), Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)). Зазначені положення локальних актів є зрозумілим та не суперечать Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні та є доступним для всіх учасників освітнього процесу шляхом публікації їх на офіційному сайті ЗВО. Під час бесід з менеджментом та керівництвом КНУТШ встановлено, що студенти інформовані про можливості академічної мобільності. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з процедурою академічної мобільності, ЕГ з'ясовано, що адміністрація та НПП сприяють студентам у визнанні і перезарахуванні кредитів, отриманих в іноземних навчальних закладах (зокрема навчання за програмою Erasmus+ та ін). Так директор ННІ міжнародних відносин КНУТШ Копійка В.В. відзначив, що ключову роль насамперед відіграє формат угоди академічної мобільності за якою іде здобувач навчатись. В даних угодах чітко прописано перелік предметів котрі прослуховує здобувач в іноземних ЗВО та механізми їх перезарахування, як правило якщо співпадають предмети у НП вони автоматично зараховуються здобувачам.

**4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

За час реалізації ОП випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було. У Відомостях СО вказується, що: «Зараз Київський національний університет імені Тараса Шевченка не здійснює визнання результатів навчання, здобутих у рамках у неформальній освіті до затвердження регуляторних актів ЦОВВ, існування яких передбачене чинним законодавством... Після належного врегулювання Київський національний університет імені Тараса Шевченка застосовуватиме процедури освітніх декларацій». Під час зустрічі ЕГ з адміністрацією проректор з науково-педагогічної роботи КНУТШ Гожик А.П. відзначив, що Університет вивчав питання визнання неформальної освіти ще з 2011 р., при цьому на даний момент Україна здійснює самосертифікацію нашої національної рамки кваліфікацій співпрацюючи з Європейським фондом освіти для того щоб ЄС визнавав нашу національну рамку кваліфікації. При цьому експерти ЄС визнали питання неформальної освіти неврегульованим та звернули увагу на Рекомендації Ради ЄС про визнання неформального та інформального навчання (<http://surl.li/bfvwr>) наголосивши на необхідності їх виконання. До цього часу вони (експерти ЄС) не рекомендують визнавати результати неформальної освіти, оскільки це ставить під питання якість освіти в Університетах нашої держави. Тому визнання результатів неформальної освіти має бути здійснено обов'язково з врахуванням відповідних процедур вищезгаданих Рекомендацій ЄС на загальнодержавному рівні. І лише після цього університети нашої держави мають впроваджувати визнання неформальної освіти. Хоча це не забороняє викладачам включати у робочу програму рекомендованими методичними ресурсами курси на Prometheus, Coursera та ін. та враховувати їх в певній мірі при прийманні іспиту, заліку, тощо з свого навчального курсу проте відповідальність за оцінювання повністю лежить на викладачу. ЕГ поділяє вищенаведену позицію проте рекомендує НПП популяризувати отримання знань здобувачами отриманих у неформальній освіті на освітніх платформах: Prometheus, Coursera, EduNud.in.ua, тощо.

**Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.**

Правила прийому на навчання за даною освітньою програмою є чіткими, зрозумілими, відповідають законодавчо встановленим вимогам і не містять дискримінаційних положень; не було виявлено обмежень та дискримінації при вступі на навчання за даною ОП; адміністрація та НПП сприяють студентам у визнанні і перезарахуванні кредитів, отриманих в іноземних навчальних закладах.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.**

Рекомендації: нормативні акти, що регулюють правила прийому на навчання за ОП не перекладено англійською мовою (враховуючи можливість навчання іноземців на даній ОП).

### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.**

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання у цілому відповідають встановленим вимогам. Однак, в рамках критерію 3, ОП не має зразкового / інноваційного характеру, тому ЕГ за даним критерієм присвоєно «В».

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

#### **1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.**

Форми та методи навчання регулюються Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/КОуYGWE>). До основних форм освітнього процесу належать: лекції, семінари, самостійна робота, консультації. ЕГ з'ясувала, що в освітньому процесі багато уваги приділяється практичній складовій: проводяться майстер-класи запрошеними фахівцями-практиками (до, прикладу, у сфері захисту прав біженців); застосовують кейс-метод (до прикладу, було проведено ігрове засідання адмін. суду щодо надання захисту мігрантам у межах дисципліни «Захист прав мігрантів»; є практика спільних публікацій зі здобувачами, до прикладу через центр Юр-фем); розробляються проекти документів, до прикладу, було надано завдання розробити Проект концепції мовної політики України; письмові індивідуальні завдання перевіряються запрошеними фахівцями. НПП на свій розсуд обирають форми та методи навчання. Згідно п. 4.3.4 Положення про організацію освітнього процесу, методіку проведення семінарського заняття для конкретної ОК розробляють викладачі, що її викладають. Застосування таких форм та методів навчання дозволяє досягти програмних цілей та програмних результатів навчання, визначених ОП. Реалізація студентоцентрованого підходу забезпечується через вибір тем магістерських робіт, вибір місця проходження практики, обрання вибіркових ОК (на запит ЕГ надано скан-копії заяв здобувачів щодо дисциплін вільного вибору). Під час бесіди зі здобувачами ЕГ встановила, що студенти мають змогу висловити свою думку щодо задоволеності методами та формами навчання і викладання. Викладачі, на початку курсу запитують здобувачів про те, що вони очікують від курсу, а після завершення курсу, які вони мають враження від нього та пропозиції щодо поліпшення (про це, зазначали, зокрема, такі НПП - Поєдинок О. Р., Гнатовський М.М., Буроменський М. С., Медведєва М. О. та здобувачі – Тіпкін-Головко Н., Бабій А., Коцюрба М.). Принцип академічної свободи закріплено в Етичному кодексі університетської спільноти КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethicalcode-of-the-university-community.pdf>). На зустрічі з ЕГ НПП підтвердили, що вони самостійно визначають змістове наповнення ОК, надають студентам можливість брати участь в обговореннях під час занять, що цілком відповідає принципу академічної свободи. Принципи академічної свободи здобувачів вищої реалізуються через обрання тем та захисту магістерських робіт, обрання баз для проходження практики, вільної участі в дискусіях, під час виконання індивідуальних завдань, презентацій, у форматі муткортів. Здобувачі підтвердили той факт, що в Університеті здійснюється опитування щодо рівня задоволеності викладанням. ЕГ отримала на додатковий запит відповідь про результати та приклади опитувань здобувачів щодо форм та методів навчання (Запит документів, п.17.). Отже, форми та методи викладання і навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

#### **2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).**

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН, передбачених ОП, міститься у документах, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу. Такі документи відповідно до п. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)) мають бути оприлюднені у відкритому доступі, і включають, зокрема, опис ОП, робочі програми навчальних дисциплін. Доступ до робочих програм дисциплін міститься на сайті Університету (<https://cutt.ly/PLQg6A>). Під час зустрічі з НПП та здобувачами було встановлено, що починаючи з 2020 р. робочі програми навчальних дисциплін розміщуються на сайті e-learning.iir.edu.ua на платформі Moodle і здобувачі конкретної навчальної дисципліни отримують вільний доступ до робочої програми. ЕГ було продемонстровано

користування платформою Moodle. Графік навчального процесу КНУТШ на 2021/2022 навчальний рік опубліковано на офіційному сайті університету (<http://www.univ.kiev.ua/news/11544>). Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що інформація щодо форм і методів викладання навчальної дисципліни, порядок і критерії оцінювання надається викладачами відповідних дисциплін на початку семестру, а також деталізується у ході навчання щодо конкретних ОК. Враховуючи необхідність проведення дистанційного навчання в умовах карантину, на сайті університету розміщено документи, що регламентують організацію навчального процесу в умовах карантину («Порядок застосування електронного навчання, дистанційних освітніх технологій для реалізації освітніх програм», <https://cutt.ly/wILQNAK>). Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що в Університеті використовуються для інформування щодо організації та змісту освітнього процесу соціальні мережі, telegram-канал. Здобувачі мають вільний доступ до інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а також усієї необхідної інформації для навчання. Здобувачі мають змогу отримати консультацію викладачів через електронну пошту, платформу Microsoft Teams, Zoom чи безпосередньо під час консультації на кафедрі з дотриманням відповідних санітарних вимог.

### **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.**

Відповідно до п. 1.9. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)), організація освітньої діяльності Університету передбачає, зокрема, «інтеграцію освіти, досліджень і виробництва». ЕГ після спілкування з НПП, здобувачами, випускниками, адміністративним персоналом, встановила, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП здійснюється шляхом проведення здобувачами як індивідуальних досліджень, так і участі в командній роботі. Здобувачі залучаються до участі у всеукраїнських та міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт. Здобувачі беруть, зокрема, участь у таких щорічних студентських науково-практичних конференціях: "Актуальні проблеми міжнародних відносин", "Шевченківська весна". Тези вказаних конференцій розміщуються за посиланням: <http://www.iir.edu.ua/publications/conferences/>. Студенти активно беруть участь у судових дебатах міжнародного та національного рівнів. Здобувачі під час зустрічей підтвердили, що беруть участь у Змаганнях з міжнародного права ім. Філіпа Джессапа; Змаганнях з міжнародного права ім. Бена Телдерса; Судових дебатах з права СОТ; Змаганнях з моделювання Міжнародного Кримінального Суду; Змаганнях з міжнародного гуманітарного права. Прикладами участі студентів в конкурсах є участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 293 "Міжнародне право", за результатами якого у 2019-2020 н.р. студентка Катерина Футорянська зайняла друге місце. Здобувачі залучаються до підготовки спільних з викладачами наукових публікацій. 2020 р. студент 2 курсу ОНП В. Гуменюк опублікував дві наукові статті у співавторстві з викладачем ОНП д.ю.н., проф. Медведєвою М. у вітчизняних фахових виданнях категорії "Б" (<http://pd.onu.edu.ua/article/view/204124> та [http://www.lsej.org.ua/3\\_2020/113.pdf](http://www.lsej.org.ua/3_2020/113.pdf)). Найкращі матеріали, підготовлені студентками О. Сидоренко та М. Желтухою в рамках дисципліни "Гендерні питання у міжнародному праві" у 2021 р. були опубліковані Аналітичним центром ЮрФем. Здобувачі підтвердили, що вони регулярно інформуються щодо можливостей участі у міжнародних та українських наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, муткоргах через електронні повідомлення, інформування на сторінках Інституту, у ФБ, через засоби комунікації на платформі Microsoft Teams, інформування викладачами під час занять. Під науковим керівництвом Буткевич О.В. розроблялася науково-дослідна тема "Міжнародно-правові та соціальні механізми протидії сепаратизму в Україні" (№ 19БФ048-01, державний реєстраційний номер 0119U100313). На кафедрах, що задіяні на ОП функціонує і студентський науковий гурток з міжнародного права «Jus cogens» (науковий керівник гуртка А. Басиста). У відповідь на додатковий запит ЕГ було надано Положення про наукові гуртки та їх діяльність на даних ОП та відповідні витяги із протоколів засідання кафедр (запит № 11).

### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.**

Згідно з відомостями про СО, а також за результатами спілкування з НПП, що викладають на ОП було встановлено, що навчальні дисципліни на ОП оновлюються на основі наукових досягнень та сучасних практик, передусім, через співпрацю низки викладачів з міжнародними організаціями та програмами. До прикладу, доцент М. Гнатовський є експертом різних міжнародних організацій з питань міжнародного захисту прав людини та міжнародного гуманітарного права, був головою Європейського комітету із запобігання тортурам до березня 2021 року. Доцент Ольга Поєдинок є експертом ОБСЄ, тренером (зокрема, для тренерів) програми HELP Ради Європи, Програми розвитку ООН та інших міжнародних організацій, адвокатом. Доцент Роман Єделєв залучається як експерт до роботи у проєктах Офісу Ради Європи в Україні, Делегації Міжнародного комітету Червоного хреста, Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Представництва ЄС в Україні, Міжнародного фонду «Відродження». Професор Михайло Буроменський є членом постійної делегації України у Групі держав Ради Європи проти корупції – GRECO. Професор Всеволод Мицик був членом Комітету експертів Європейської хартії регіональних мов або мов меншин від України. В навчальному процесі використовуються монографії і підручники, написані викладачами, задіяними на ОП. ЕГ встановила, що робочі програми навчальних дисциплін, постійно (щорічно) оновлюються. У відповідь на додатковий запит ЕГ було надано витяг з протоколу засідання кафедри, що підтверджує оновлення/перегляд робочих програм навчальних дисциплін (з конкретними змінами). Вимоги до змісту робочих програм визначаються Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)).

## **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.**

Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 років (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>) у п.5 передбачає, що інтеграція в міжнародний освітній простір є невід'ємною частиною освітнього процесу. В Університеті діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ (<http://mobility.univ.kiev.ua/wpcontent/uploads/2016/08/Положення-про-порядок-реалізації-права-на-академічну-мобільність-КНУ-ім.-Тараса-Шевченка.pdf>). НПП та здобувачі є учасниками академічної мобільності. За результатами зустрічей із фокус-групами ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти мають можливість брати участь в проєктах міжнародного обміну та академічної мобільності згідно угод, які укладено Університетом. Прикладами такої активності є: Єгор Євменов (перший семестр 2020/21 навчального року, Ганноверський університет імені Готфріда Вільгельма Лейбніца, Німеччина), Павло Лебедев (перший і другий семестри 2020/21 навчального року, Стокгольмський університет, Швеція), Анна Козіна (другий семестр 2020/21 навчального року, Університет Тулуза I Капітолій, Франція), Олексій Чижик (перший семестр 2021/22 навчального року, Юридичний інститут імені Бучеріуса, м. Гамбург, Німеччина), Марія Коцюрба (перший семестр 2021/22 навчального року, Саарландський університет (м. Саарбрюкен, Німеччина). Відомості щодо укладених угоди із зарубіжними університетами розміщено на сайті ([www.iir.edu.ua/international\\_cooperation/universities\\_partners](http://www.iir.edu.ua/international_cooperation/universities_partners)). Викладачі ОП проходять іноземні стажування, що підтверджується наданими на запит ЕГ сертифікатами про проходження стажувань. Інтернаціоналізація діяльності на ОП забезпечується через участь у міжнародних грантових програмах (до прикладу у реалізації проєкту Центру досконалості Жана Моне) (<http://www.iir.edu.ua/jean-monnet-center/>). Інформація підтверджена у відповідь Запит документів ЕГ та під час проведення зустрічей у фокус-групах. Здобувачі, НПП, адміністративний персонал підтвердили про поінформованість щодо можливості академічної мобільності, програм міжнародного обміну, участі в міжнародних проєктах. В Університеті діє Відділ міжнародного співробітництва КНУТШ (<http://international.knu.ua/>) та Відділ академічної мобільності КНУТШ (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>).

### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.**

Сильними сторонами ОП є: забезпечення гармонійного поєднання як професійної теоретичної, так і практичної підготовки через: майстер-класи, кейс-метод, спільні публікації найкращих робіт здобувачів із зовнішніми фахівцями, розроблення проєктів документів, письмові індивідуальні завдання, які перевіряються як НПП так і запрошеними фахівцями, презентації; проведення опитування здобувачів вищої освіти щодо рівня якості освіти, задоволеності навчанням, викладанням, потреб, інтересів під час особистого спілкування з викладачами та шляхом онлайн анонімного опитування; процес наукових досліджень пов'язаний із системною інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.**

Не виявлено

#### **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень А

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.**

ЕГ дійшла висновку, що ОП повністю відповідає Критерію 4. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, які дозволяють досягти заявлених результатів навчання. Оновлення змісту освіти відбувається на основі наукових досягнень та сучасних практик через співпрацю низки викладачів з міжнародними організаціями та програмами. Більшість викладачів на ОП поєднують наукову діяльність з професійною діяльністю у сфері міжнародного права, що сприяє впровадженню новітніх практик у освітній процес. Навчання та викладання за ОП мають зразковий характер через збалансоване поєднання теоретичної та практичної підготовки, тому відповідають рівню відповідності «А».

## **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Порядок проведення контрольних заходів регулюється п. 4.6. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/bOyANRn>). Контрольні заходи включають діагностичний, поточний і підсумковий контроль. Діагностичний контроль проводиться у формі вхідного контролю із дисципліни, ректорських і міністерських контрольних робіт. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни (програмою практики). Здобувачам присвоюються кредити ЄКТС і присуджується освітня кваліфікація за результатами підсумкового контролю, що включає семестровий контроль та атестацію. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту, диференційованого заліку або заліку із навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, що визначений її навчальною програмою, і в терміни, визначені навчальним планом. Атестація проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з міжнародного права, кваліфікаційного іспиту «Теорія і практика перекладу» та публічного захисту магістерської роботи. Інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання надається здобувачам викладачами для ознайомлення на початку навчальних семестрів по кожній навчальній дисципліні. Відповідно до п. 7.4. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/tOySKDN>) підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за єдиною 100-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). Методика, зміст і порядок проведення всіх форм поточного та семестрового контролю, умови допуску до семестрового контролю, критерії оцінювання результатів навчання, особливості організації семестрового контролю регулюються Положенням про порядок оцінювання знань студентів Університету (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>). Під час бесіди із НПП та здобувачами ЕГ дійшла висновку, що форми та критерії контрольних заходів є чіткими та зрозумілими. У робочих програмах навчальних дисциплін є інформація щодо конкретних форм та контрольних заходів, критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Здобувачі на початку вивчення дисципліни знайомляться зі змістом робочих програм, де зазначено форми контрольних заходів, питома вага балів в підсумковій оцінці за конкретними результатами навчання, схема формування оцінки здобувача упродовж семестру. Здобувачі інформуються про кількість балів, набраних ним під час поточного контролю. В Університеті проводиться опитування здобувачів вищої освіти з метою визначення рівня задоволеності об'єктивністю оцінювання (<https://cutt.ly/sOyAiUG>). Різноманітність форм контрольних заходів, їх змістове наповнення дозволяють об'єктивно оцінити програмні результати навчання здобувачів вищої освіти.

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).**

Відповідно до п. 4.6.2. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz\\_org\\_osv\\_proc-2018.pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf)), атестація здобувачів освіти здійснюється екзаменаційною (кваліфікаційною) комісією з «метою встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів освіти та Освітньої програми». Стандарт вищої освіти за ОП «Міжнародне право» відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти обираються викладачами у відповідності до вимог чинного законодавства до атестації здобувачів вищої освіти. Із відомостей про СО та інформації, отриманої під час бесіди з фокус-групами (здобувачів, НПП) встановлено, що форми атестації включають в себе: складання комплексного кваліфікаційного іспиту, кваліфікаційного іспиту та захисту магістерської роботи. Іспити згідно з навчальним планом проводяться у письмовій формі. Кваліфікаційна робота магістра повинна супроводжуватися відгуком наукового керівника та рецензією незалежного рецензента. Зміст та структура кваліфікаційної роботи мають відповідати нормам академічної доброчесності та свідчити про оволодіння здобувачем відповідними компетентностями.

**3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Процедура проведення контрольних заходів закріплена Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (<https://cutt.ly/XOyDti1>) (п. 4.6). На порталі дистанційного навчання ІМВ (<https://cutt.ly/SOyDeSF>) та у робочих програмах навчальних дисциплін міститься конкретизуюча інформація щодо порядку організації та форм оцінювання, а також результати навчання за конкретними ОК. Здобувачі на початку навчального року отримують інформацію щодо графіку навчального процесу, який визначає строки теоретичного навчання, сесій, практик, кваліфікаційних іспитів та захисту кваліфікаційних робіт. У Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ у п. 7.1.7 – 7.1.9 передбачено засади забезпечення об'єктивності оцінювання. Об'єктивність оцінювання, досягається, зокрема, через практику залучення додаткових екзаменаторів, що сприяє неупередженості при оцінюванні. Підсумковий контроль на іспиті здійснюється двома викладачами кафедри, один з яких викладає

дисципліну, а інший – призначається завідувачем кафедри. З метою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів розроблено Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<https://cutt.ly/fOyDk4F>), де передбачено механізми запобігання та врегулювання конфліктів. Під час спілкування ЕГ зі здобувачами, НПП, представниками студентського самоврядування, було вказано на відсутність конфліктних ситуацій під час реалізації ОП. Здобувачі у разі виникнення конфліктів мають можливість звернутись за допомогою до адміністрації Інституту, студентського самоврядування. Запобігання та врегулюванню конфлікту інтересів сприяють Рада студентів ННІ МВ, студентське профбюро ННІ МВ ([http://www.iir.edu.ua/students/students\\_life/](http://www.iir.edu.ua/students/students_life/)), які захищають права та інтереси здобувачів. Порядок повторного проходження контрольних заходів врегульовано розділом 7 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ, а також робочими програмами навчальних дисциплін. Якщо здобувач не набирає достатню кількість балів на іспиті, повторне складання іспитів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз – науково-педагогічному працівнику, який викладає дисципліну, другий – комісії, що створюється розпорядженням завідувача кафедри міжнародного права. У разі поважної і документально підтвердженої причини передбачається можливість затвердження індивідуального графіку для складання семестрового контролю. Навчання студентів на освітній програмі загалом є успішним, проте іноді траплялися поодинокі випадки повторного проходження контрольних заходів (іспитів та заліків) з навчальних дисциплін. У 2020/21 навчальному році троє студентів не склали залік з дисципліни "Міжнародний цивільний процес" і повторно склали іспит. За результатами повторного складання двом викладачам ОП, які були екзаменаторами і на першому іспиті, студенти отримали задовільні оцінки. Скарг не надходило. ЕГ дійшла висновку про послідовне дотримання політики щодо контрольних заходів та оскарження їх результатів на ОП.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.**

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності ґрунтуються на положеннях чинного законодавства України та містяться в Статуті КНУТШ (<https://cutt.ly/JOyGE7D>); Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ; Етичному кодексі університетської спільноти (<https://cutt.ly/AOyD2xt>); Етичному кодексі Інституту міжнародних відносин (<http://www.iir.edu.ua/students/integrity/>). З метою моніторингу дотримання академічної доброчесності членами академічної спільноти створено Етичну комісію Інституту та Комісію з питань етики Університету. Затверджено Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ (<https://cutt.ly/EOyFrvv>). Здобувачі інформуються про неприпустимість порушень принципів академічної доброчесності, з ними ведуть роз'яснювальні бесіди та консультації, надаються методичні рекомендації з написання наукових робіт. Керівник роботи здійснює первинну перевірку наукових робіт на предмет плагіату. Впроваджені та діють цифрові системи виявлення плагіату у наукових роботах здобувачів на платформі Unicheck (продемонстровано ЕГ під час експертизи). Розроблено Порядок здійснення перевірки магістерських робіт на наявність текстових збігів в ІМВ КНУТШ (<https://cutt.ly/flcc8gL>). Для популяризації принципів академічної доброчесності здобувачам надається доступ до Етичних кодексів Інституту та Університету, відповідних методичних рекомендацій; НПП під час освітнього процесу дають здобувачам спеціальні завдання - написання есе, підготовку аналітичних звітів, тез наукових доповідей, наукових статей. КНУТШ є учасником проекту Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ, а Інститут міжнародних відносин – партнер Проекту сприяння Академічній доброчесності в Україні (SAIUP). Ці проекти реалізуються Американськими радами з міжнародної освіти за підтримки Міністерства освіти і науки України та Посольства США в Україні. На зустрічі із НПП Медведєва М. відзначила, що ОК «Методологія та організація наукових досліджень з теорії та практики міжнародного права» присвячена питанням академічної доброчесності. Пп. 9.8.3. та 10.7.3. Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ та Етичним кодексом університетської спільноти визначені форми академічної відповідальності здобувачів та НПП за порушення академічної доброчесності. НПП можуть бути притягнені до академічної відповідальності: оголошення догани; відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення ступеня чи вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі визначених законодавством органів чи займати певні посади; відмова від продовження контракту із працівником. Здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна роботи, іспит, залік тощо); захист студентом письмової роботи, яку викладач вважає, яку таку, що куплена у іншої особи, з метою доведення власного авторства; незадовільна оцінка; відрахування тощо.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.**

Контрольні заходи та критерії оцінювання детально врегульовано на нормативному рівні; форми контролю в рамках ОП є чіткими та зрозумілими, відображені у навчально-методичному забезпеченні; здобувачі заздалегідь інформуються своїми викладачами щодо процедури використання форм та методів контролю; політика щодо академічної доброчесності реалізується належним чином; діють Етична комісія Інституту та Комісія з питань етики Університету; КНУТШ є учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ), а Інститут міжнародних відносин – партнер Проекту сприяння Академічній доброчесності в Україні (SAIUP).

## Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не виявлено

### Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

### Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ дійшла висновку, що ОП повністю відповідає Критерію 5 та заслуговує оцінки А за такими ознаками: висока чіткість та доступність форм та правил проведення контрольних заходів, а також критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти; висока об'єктивність оцінювання; ефективна процедура запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; послідовна та ефективна практика популяризації та дотримання академічної доброчесності на ОП.

### Критерій 6. Людські ресурси:

#### **1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Відомості про СО засвідчують показово високий рівень академічної та професійної кваліфікації НПП. Визначені в ОП ОК та ПРН забезпечуються викладачами, які мають релевантну академічну кваліфікацію та професійний досвід. Інтерв'ювання адміністрації ЗВО, здобувачів ВО за ОП та випускників за спеціальністю, а також стейкхолдерів підтверджують дану інформацію. Вищевказані фокус-групи відзначають високий рівень професіоналізму викладачів, використання ними прогресивних методик викладання та належну організацію самостійної роботи. Згідно зведеної у відомостях про СО інформації про викладачів за ОП до її реалізації залучені 15 викладачів, всі з яких мають науковий ступінь та вчене звання: 5 є докторами наук, 10 – кандидатами наук, 3 – професорами, 12 – доцентами. Водночас на основі даних із офіційного сайту (<http://www.iir.edu.ua/>) ЕГ констатує наявність у ЗВО достатнього додаткового кадрового потенціалу: на кафедрах, що реалізують ОП, в сукупності працює 20 докторів наук, 52 кандидати наук та 34 викладачі без наукових ступенів. Причому профільні по відношенню до спеціальності 293 «Міжнародне право» кафедри повністю укомплектовані штатом із визнаною академічною та професійною кваліфікацією: 17 докторів наук і 22 кандидатів наук, у т. ч. 1 член-кореспондент Академії правових наук України, 1 Заслужений діяч науки і техніки України; 1 Заслужений працівник освіти України, 3 Заслужених юриста України. Крім того, Гнатовський М.М. є членом Міжвідомчої комісії з імплементації міжнародного гуманітарного права, а також визнаним МКЧХ експертом з міжнародного гуманітарного права. Він є членом Європейського комітету із запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню; неодноразово обирався його президентом. Козьяков С.Ю. є національним експертом Ради Європи та ОБСЄ. Кориневич А.О. є Представником Президента України в АРК. Черняк Ю.В. є суддею Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду та суддею від України Гаазької мережі суддівської взаємодопомоги. Ряд НПП готують експертні висновки для міжурядових організацій, беруть участь у розробці національного законодавства та підзаконних актів, виступають консультантами й експертами на запрошення органів державної влади, нагороджені почесними грамотами Президента, КМУ та МЗС. Вони є членами Української та іноземних асоціацій міжнародного права, членами редколегій вітчизняних і зарубіжних періодичних видань, публікуються у журналах, індексованих у Scopus чи інших провідних наукометричних базах, а також виступають тренерами та запрошеними суддями студентських команд на міжнародних змаганнях із судових дебатів (у форматі Moot Court) за різними тематичними напрямками міжнародного права. Викладачі за ОП систематично беруть участь у підготовці нових наукових кадрів для вітчизняної науки міжнародного права в якості наукових керівників (консультантів) та офіційних опонентів під час захисту кандидатських (докторських) дисертацій. Всі НПП вільно володіють іноземними мовами.

#### **2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.**

ЕГ встановила, що на рівні ЗВО прийнято локальний нормативний акт, в якому деталізовано законодавчі положення щодо проведення конкурсного відбору викладачів: Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка (наказ ректора №816-32 від 25.10.2021, <http://surl.li/aohjt>). Як впливає з даного документу (п. 1.2), посади НПП можуть обіймати особи, які мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання, а також особи, які здобули освітній ступінь магістра. З урахуванням інформації у відомостях про СО, важливим фактором є відповідний рівень професійної підготовки, високі моральні та ділові якості, бездоганна



академічна доброчесність та вільне володіння іноземною мовою в силу специфіки ОП, що акредитується. Викладачі залучаються до викладання певних ОК ОП згідно сфери своїх наукових інтересів, проведених досліджень, напрацьованого наукового доробку, а також ступеня їхньої професійної активності. Порядок конкурсного відбору містить специфічні вимоги як до завідувачів кафедр (п. 2.2, 2.5) і професорів (п. 2.3, 2.6), так і до доцентів (п. 3.2, 3.5), старших викладачів (п. 3.3, 3.5), викладачів (п. 3.5) і асистентів (п. 3.5). Акцент в особливих вимогах до претендентів робиться не тільки на здобутках і професійному досвіді, а й на їх дійсній фаховості та компетентності (проведення відкритої лекції або практичного заняття, доповідь перед НПП за темою, заздалегідь визначеною на відповідній кафедрі). Уся необхідна інформація про оголошення конкурсного відбору розміщується на сайті ЗВО (<http://surl.li/gtey>) та публікується у газеті «Сучасна освіта України». ЕГ дійшла висновку, що процедури конкурсного добору НПП є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму при виборі серед претендентів кандидатури на заміщення вакантної посади НПП. Крім того, ЕГ констатує проведення виваженої кадрової політики, виходячи зі стратегії кафедр, що забезпечують реалізацію ОП, підтримувати зв'язок наукової складової із практикою міжнародного права. ЗВО культивує на засадах транспарентності політику залучення до викладання дисциплін професіоналів-практиків без відриву останніх від основної діяльності. Як зазначили представники адміністрації та НПП, викладацький колектив за ОП в міру необхідності додатково укомплектовується кваліфікованими працівниками (державні службовці, практикуючі юристи-міжнародники тощо) на умовах сумісництва, погодинної оплати праці.

### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.**

В ході акредитаційної експертизи ЕГ встановила наступне. Статут ЗВО (затверджений наказом МОН №280 від 22.02.2017, <http://surl.li/bfmgx>) у п. 2.4 передбачає залучення представників роботодавців до формування змісту ОП та до участі в освітньому процесі. В межах ЗВО прийнято Положення про Ради роботодавців у КНУ імені Тараса Шевченка (наказ ректора №832-32 від 26.10.2021, <http://surl.li/bevbx>), що врегульовує питання діяльності Ради роботодавців на рівні ЗВО та експертних рад роботодавців факультетів та інститутів, у т. ч. і ННІ МВ. У відомостях про СО зазначається про залучення до організації і реалізації освітнього процесу низки роботодавців, у т. ч. й тих із них, які є викладачами за спеціальністю 293 «МП» загалом (наприклад, Григоров О., АО «Олександр Григоров і партнери») та за даною ОП зокрема (Кориневич А.). Проводилися зустрічі з роботодавцями та іншими заінтересованими стейкхолдерами в цілях обговорення проекту нової редакції ОП. Представники роботодавців надали свої позитивні відгуки і рецензії на ОП: Кіт Х.І., адвокат, к. ю. н., голова Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем» (<http://surl.li/bfmlk>); Журко О.С., адвокат, провідний юрист з питань міжнародного захисту Благодійного фонду «Право на захист» (<http://surl.li/bfmmj>); Олехов І., адвокат, партнер, керівник банківської та фінансової практики Київського офісу міжнародної юридичної фірми «CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang» (<http://surl.li/bfmmj>); Денисов В.Н., д. ю. н., професор, завідувач відділу міжнародного права та порівняльного правознавства ІДП ім. В.М. Корецького (<http://surl.li/bfmln>); Короткий Т.Р., к. ю. н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства НАУ (<http://surl.li/bfms>); Сироїд Т.Л., д. ю. н., професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права ХНУ ім. В.Н. Каразіна (<http://surl.li/bfmnv>). Між ЗВО та стейкхолдерами укладено ряд угод про співпрацю (завантажені до інформаційної системи НАЗЯВО). За результатами інтерв'ювання різних фокус-груп (НПП, представників допоміжних структурних підрозділів ЗВО, стейкхолдерів) ЕГ пересвідчилася, що роботодавці (ІДП ім. В.М. Корецького, УАМП, Представництво Президента України в АРК та ін.) залучаються до розробки й оновлення ОП та наповнення змісту ОК. Згідно відомостей про СО та інформації, отриманої ЕГ від стейкхолдерів, роботодавці залучаються до стажування НПП, які реалізують ОП. Приміром, Скринька Д.В. на підставі наказу ректора №623-32 від 21.07.2016 проходив стажування з 01.02.2017 по 31.05.2017 в ІДП ім. В.М. Корецького. Як повідомив к. ю. н. Гнатівський М.М., ЗВО, з урахуванням карантинних обмежень, практикує проведення регулярних зустрічей здобувачів ВО у позанавчальний час із дипломатами під час їх візитів до Києва. Такі заходи в умовах пандемії COVID-19 проводяться і в режимі онлайн. У ході відкритої зустрічі свою участь у реалізації ОП у вигляді майстер-класів у неаудиторний час підтвердила Кузьменко Л., радник з правових питань Агентства ООН у справах біженців.

### **4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.**

Як впливає із відомостей про СО, ННІ міжнародних відносин регулярно залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, які входять до складу персоналу міжнародних організацій та органів (УВКБ ООН, Комітет з питань дотримання Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції ЄЕК ООН про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер і т. п.); експертів галузі, задіяних у вирішенні проблем національного та глобального масштабів (наприклад, Благодійний фонд «Право на захист», міжнародна неурядова організація «La Strada»); представників роботодавців з-поміж приватних юридичних компаній, адвокатських фірм та об'єднань, громадських організацій (АФ «Сергій Козьяков та партнери», «Ілляшев і партнери», «Юрзовнішсервіс», «Астерс» та ін.). ЕГ пересвідчилася у цьому, простеживши за подіями на сайті ННІ міжнародних відносин, та після опитування НПП, здобувачів ВО за ОП, випускників за спеціальністю та стейкхолдерів. Представники вказаних фокус-груп повідомили ЕГ про систематичне проведення для здобувачів ВО за ОП, що акредитується, лекційних та практичних занять працівниками МЗС України (наприклад, Кононенко М. – нині призначений послом України у Нідерландах; Пасічник А., заступник директора департаменту міжнародного права, <http://surl.li/bfmww>, та багато ін.) та інших органів державної влади (Синявський П.М., директор Департаменту у справах іноземців та осіб без громадянства Державної міграційної служби України, <http://surl.li/bfmxc>), зарубіжними вченими (професор Кейсіотіс Ноттінгемського університету, професор Чаплинський В. Інституту

правових наук Польської академії наук тощо), представниками міжнародних організацій і та органів (Кузьменко Л., радник з правових питань Агентства ООН у справах біженців; професор Гусейнов Л., суддя ЄСПЛ від Азербайджану; члени Європейського комітету із запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню, та ін.), співробітниками правозахисних організацій (Журко О., Калашник О., Волинська В., Карагяур К. та інші, представники Благодійного фонду «Право на захист», <http://surl.li/bfmuo>, <http://surl.li/bfmwc>; Аносова Ю., громадська організація «Ла Страда – Україна», <http://surl.li/bfmwj>, <http://surl.li/bfmwl>). В рамках названих занять із дисциплін, що викладаються на ОП, проводилися майстер-класи, практики у форматі case study та моделювання судових засідань тощо. В умовах пандемії COVID-19 подібні заняття відбуваються у режимі онлайн. Здобувачі ВО та випускники за спеціальністю відмічають корисність для них залучення до занять експертів та професіоналів-практиків у сфері міжнародного права.

## **5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.**

У відомостях про СО відображена інформація про сприяння з боку як ЗВО, так і ННІ МВ професійному зростанню НПП, задіяних у реалізації ОП. Викладачі регулярно проходять тренінги, підвищення кваліфікації та направляються на стажування, звільняючись від навчальної роботи на цей період. Медведєва М.О. та Мицик В.В. підвищували кваліфікацію за програмою «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (м. Київ, 2021). Скринька Д.В. у 2017 році проходив стажування в ІДП ім. В.М. Корецького. В інформаційну систему НАЗЯВО додатково завантажені сертифікати, дипломи та інші документи, що підтверджують факт проходження як означених вище стажувань, так і інших аналогічних заходів (приміром, стажування Медведєвої М.О. в Університеті Суспільних Наук (2016; м. Лодзь, Польща)). ЕГ дійшла висновку, що ЗВО послідовно втілює в життя політику сприяння професійному розвитку викладачів, організовуючи відповідні заходи з урахуванням місії ЗВО, пріоритетів ННІ МВ, потреб ОП, інтересів самих викладачів. Проректор з науково-педагогічної роботи Гожик А.П. вказав на наявність низки угод із вітчизняними ЗВО, НАН України та її інституціями, що передбачають: як можливість публікації спільних наукових статей і здійснення стажування НПП безкоштовно на умовах взаємності, так і інші форми співпраці. Директор ННІ МВ Копійка В.В. зазначив про партнерські відносини із зарубіжними ЗВО, зокрема: французькими (Університет Париж 13 (Université Sorbonne Paris Nord), з яким у т. ч. налагоджена реалізація програми подвійного диплому; Університетом Нансі, Університетом Страсбургу), польськими (Університет Варшави, Університет Марії Кюрі), китайськими (Університет Гонконгу), арабськими (Університет Ер-Ріяд) та ін. В рамках формалізованих взаємовідносин між ЗВО та вищевказаними зарубіжними університетами запроваджена практика обміну НПП. Викладачі за ОП регулярно проходять у цих університетах стажування, запрошуються для читання лекцій (visiting professors) тощо. В ході інтерв'ювання фокус-групи НПП Гнатовський М.М. також наголосив на партнерських відносинах ЗВО із МЗС у контексті ОП.

## **6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.**

ЕГ встановлено, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності, використовуючи інструменти як морального, так і матеріального заохочення. Система стимулювання ґрунтується на наступних локальних нормативних актах: Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 років (п. 50, 53; <http://surl.li/bfoiu>), наказ ректора «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників КНУ імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності» №71-32 від 31.01.2014 (<http://surl.li/bfnpg>) та розпорядження ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» №113 від 10.12.2018 (<http://surl.li/bfnqg>). Згідно зазначеного вище Положення (п. 1.1) стимулювання проводиться у вигляді премій та спрямоване на: підтримку публікаційної активності співробітників ЗВО у рейтингових періодичних виданнях; заохочення НПП до участі у міжнародній науково-технічній діяльності; підвищення позицій ЗВО у міжнародних рейтингах університетів. Документ передбачає виплату премій за публікацію, як наукових статей, так і монографій. При цьому на розмір виплат впливають різні критерії (імпакт-фактор видання, наявність співавторів і їх кількість, обсяг монографії та ін.). В ході спілкування з ЕГ проректор з науково-педагогічної роботи Гожик А.П. відмітив, що адміністрація ЗВО, заохочуючи професійну майстерність, виходить із переконання про сприяння зростанню та стимулювання здобутків викладачів. Сприяння зростанню є потребою кожного викладача, тому ЗВО створює для цього необхідні умови: розробляє програми підвищення кваліфікації, безкоштовно направляє викладачів на стажування і т. ін. Стимулювання здобутків виражається у винагородженні НПП за освітню діяльність, у т. ч. з менеджменту ОП (наприклад, преміювання гарантів ОП), наукові здобутки (приміром, виплата премій за публікацію статей у наукометричній базі Scopus, за підвищення значення індексу Хірша), за успішну профорієнтаційну діяльність тощо. Серед іншого, Університет є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України «Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme» (<http://surl.li/bfnqu>) та проекту «Якісне навчання через якісне викладання» (<http://surl.li/bfnrb>, сторінка 55), метою якого є покращення якості викладання навчальних дисциплін та підвищення ефективності навчального процесу за допомогою впровадження в освітній процес сучасних методик навчання та викладання.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

## **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.**

Сильними сторонами ОП є залучення до її реалізації висококваліфікованих професіоналів, теоретиків і практиків у сфері міжнародного права. До претендентів на посади НПП працівників висуваються специфічні вимоги з метою забезпечення належного рівня професіоналізму викладачів за ОП. Позитивною практикою у розрізі критерію є широке залучення ЗВО як роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, так і професіоналів-практиків, експертів у сфері міжнародного права та міжнародних відносин. В цілях сприяння професійному розвитку НПП ЗВО, і зокрема ННІ МВ, налагодив системну співпрацю з низкою зарубіжних університетів, куди направляються викладачі в якості запрошених професорів.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.**

Не виявлено

## **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень А

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.**

Отримана інформація і встановлені факти у всій їх сукупності дають ЕГ підстави стверджувати про взірцевий характер реалізації ОП у контексті критерію. Голістичний аналіз залучених до реалізації ОП людських ресурсів засвідчує як укомплектованість ЗВО висококваліфікованим кадровим складом, так і показовий приклад задіяння в освітньому процесі авторитетних стейкхолдерів: представників роботодавців, професіоналів-практиків та експертів у сфері міжнародного права та міжнародних відносин. Професійна кваліфікація та досвід НПП не тільки відповідають типовим вимогам до спеціальності 293 «Міжнародне право», а й засвідчують винятково високий стандарт фаховості викладачів, які забезпечують відповідні ОК. При цьому ЗВО приділяє взірцево акцентовану увагу кадровому потенціалу та його продуктивній реалізації: створені відмінні умови для професійного розвитку НПП; постійно проводяться заходи та існує система стимулів, що зорієнтовані на підтримку вдосконалення викладачами їх професійної майстерності.

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

**1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.**

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ зробила ствердний умовивід про наявність достатніх фінансових і матеріально-технічних ресурсів, а також навчально-методичного забезпечення ОП задля досягнення задекларованих у ній цілей та ПРН. За інформацією проректора з науково-педагогічної роботи Гожики А.П., а також заступника директора ННІ міжнародних відносин з науково-педагогічної роботи Нанавова А.С. досягнення цілей і ПРН, визначених у будь-якій ОП, забезпечується як загальноуніверситетськими фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, так і ресурсами, виділеними під реалізацію конкретної ОП (бібліотека, спортивні споруди, інтерактивні дошки в аудиторіях і т. ін.). Може мати місце отримання грантових коштів та фінансування проектів і заходів для освітніх потреб чи дозвілля студентів різними донорами та партнерами (наприклад, посольствами інших держав в Україні, приватними юридичними фірмами тощо). Під час ознайомлення з матеріальною базою, використовуюваною в рамках реалізації ОП, ЕГ було продемонстровано наступну інфраструктуру. Окрім кабінетів кафедр і звичайних навчальних аудиторій, обладнаних інтерактивними дошками та іншим мультимедійним обладнанням, є велика і мала актові зали, зала Вченої ради ННІ МВ, Український аналітично-освітній центр європейського та порівняльного права (як правило, використовується для проведення занять із вибіркових дисциплін за відповідним спрямуванням). Відкрита лабораторія для запису аудіо-, відеолекцій, а також проведення занять в режимі онлайн. У 2021 році відкрита аудиторія інтегративних технологій навчання. Для занять із іноземних мов використовуються лінгафонні кабінети, додатково обладнані спеціальними приміщеннями для тренування синхронного перекладу. Коштом посольства ОАЕ в Україні облаштовано Арабський центр, де студенти, які навчаються за ОП, мають змогу вивчати арабську мову. У навчальному корпусі створено «IIR Open Space» – приміщення, відведене для потреб та інтересів студентів (для неформального спілкування, проведення відкритих лекцій, інтерактивних заходів, зустрічей із дипломатами і т. д.), а також надано окремі приміщення для органів студентського самоврядування, під реалізацію грантів (Центр досконалості Жана Моне). Окреме приміщення надано ЗВО під підготовку студентів, членів Moot Court Society (<http://surl.li/bfoer>), до міжнародних змагань із судових дебатів (Moot Court центр). На території, що прилягає до корпусу, є сквер (де зазвичай проводяться такі заходи як студентів випуски та зустрічі випускників). Діє відділ оперативної поліграфії для друкування навчально-методичних та наукових матеріалів. Бібліотечні фонди ННІ МВ нараховують понад 100 тисяч примірників. У навчальному

корпусі встановлено автомати самообслуговування для придбання гарячих напоїв (чай, кава). Навчальний корпус має сполучення з одним із гуртожитків. Решта гуртожитків (гуртожитки №14 та №20) розташована за іншими адресами.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.**

Із відомостей про СО випливає, що у ЗВО є доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science, а з комп'ютерної мережі Наукової бібліотеки Університету ім. М. Максимовича відкритий онлайн доступ до навчальної та наукової літератури, наприклад, до журналів видавництва Wiley (<https://www.onlinelibrary.wiley.com>). На основі опитування фокус-групи адміністрації ЗВО ЕГ з'ясувала, що викладачам та здобувачам ВО надається безкоштовний доступ до баз наукових публікацій, на які підписаний ЗВО. НПП та студенти вільно користуються бібліотечними фондами, мережею Wi-Fi. Також здобувачі ВО мають право безкоштовного користування протягом 4 годин на тиждень спортивними спорудами університету (атлетичними залами, басейном тощо). Понад вказаний обсяг студенти вправі користуватися даними спорудами за плату в силу значної чисельності здобувачів ВО та затребуваності відповідної інфраструктури. Викладачі та студенти за ОП через корпоративну комп'ютерну мережу (у т.ч. з авторизованих робочих місць у бібліотеці ННІ МВ) мають безкоштовний допуск до наукометричних баз Scopus, Web of Science, Hein Online та інших, на які ЗВО оформив підписку. Під час інтерв'ювання фокус-групи НПП та здобувачів ВО ЕГ було встановлено, що здобувачі мають вільний доступ до таких платформ, як: Microsoft Teams, Zoom та Moodle. Здебільшого під час занять у дистанційному форматі під час пандемії COVID-19 використовувалися сервіси платформи Microsoft Teams, Moodle та Triton Student. Платформа Zoom застосовувалася в межах занять із дисциплін, що викладалися кафедрою іноземних мов. На платформі Moodle розміщувалися література, тести та інші навчально-методичні матеріали, опитування, результати успішності. Платформа Triton Student (<https://student.triton.knu.ua/>) також дозволяє переглянути розклад занять і іспитів, результати навчання, що будуть заноситися до документу про ВО, тощо. З метою сповіщення студентів про студентські змагання в рамках міжнародних судових дебатів (Moot Court Competition) додатково використовуються офіційні сторінки ННІ міжнародних відносин в інтернеті, соціальних мережах Facebook (<https://www.facebook.com/IMV.IIR/>), Telegram ([https://t.me/IMV\\_IIR](https://t.me/IMV_IIR)) тощо, зокрема з міжнародного права ім. Ф. Джессапа, з питань права СОТ, міжнародного екологічного права, міжнародного гуманітарного права, міжнародного кримінального права та ін.

## **3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.**

ЕГ в ході акредитаційної експертизи дійшла висновку про створення ЗВО безпечного для життя та здоров'я здобувачів ВО за ОП. Організація безпечного для студентів освітнього середовища впливає із Стратегічного плану розвитку КНУ ім. Тараса Шевченка на період 2018-2025 років (п. 38.7, 59, 61, 63–67; <http://surl.li/bfoiu>) та передбачена: Правилами внутрішнього розпорядку Університету, затвердженими Конференцією трудового колективу (протокол №1 від 07.04.2009; розділи IV і V, <http://surl.li/apuyx>); Правилами внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Університету 2019 року (п. 3.2, <http://surl.li/bfojs>); Положенням про поселення, переселення та виселення у студентських гуртожитках Університету від 06.11.2018 (п. 3.8, <http://surl.li/azgmp>). У результаті демонстрації ЕГ матеріальної бази вона додатково зафіксувала факт здійснення охорони території ЗВО. Прохід до навчального корпусу відбувається з використанням перепусток, що супроводжується виведенням на екран зображення власника перепустки. У навчальному корпусі присутні засоби протипожежної безпеки та протипожежна сигналізація. Як повідомили ЕГ здобувачі ВО, під час навчання у режимі офлайн в умовах пандемії COVID-19 ЗВО вживає належним чином заходи в цілях запобігання та зупинення коронавірусної хвороби: організував на вході до будівель скрінінг-контроль для безконтактного вимірювання температури тіла людини, забезпечує наявність у своїх приміщеннях антисептичних засобів, стежить за насінням масок у приміщеннях та вживає інших релевантних дій згідно законодавства. Відповідні превентивні міри були вжиті і в межах гуртожитків. У ході ознайомлення з матеріальною базою ЕГ переконалася у реальності здійснення вищезазначених протиепідеміологічних заходів. Фокус-група здобувачів ВО відзначила оперативне пристосування ЗВО до навчання внаслідок спалаху пандемії, врахування прохань студентів щодо внесення корективів до розкладу занять. Крім того, ЕГ було продемонстровано медичний пункт та основний (окрім двох додаткових) медичний ізолятор, що розташовані у навчальному корпусі. ЗВО шляхом проведення опитувань здобувачів ВО цікавиться рівнем їх задоволеності освітнім середовищем. Спілкування зі студентами, які навчаються на ОП, випускниками за спеціальністю дало змогу ЕГ переконатися у реальній задоволеності представників даних фокус-груп не лише від процесу і змісту освіти за ОП, а від наданих ЗВО матеріальних умов навчання та широких можливостей для соціальної комунікації. Випускники висловлюють вдячність НПП та адміністрації ЗВО за створену атмосферу для здобуття знань і формування практичних навичок.

## **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.**

Аналіз відомостей про СО, документів ЗВО, опитування різних фокус-груп та відкрита зустріч дозволяють ЕГ стверджувати, що ЗВО забезпечує якісну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО. Підтримка надається через систему органів у структурі ЗВО як на рівні Університету (відділ по роботі зі студентами (<http://surl.li/bfokv>), відділ академічної мобільності (<http://surl.li/bfoky>), відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками (<http://surl.li/bfolq>), Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<http://surl.li/krwl>), психологічна служба (<http://surl.li/bfolz>) та ін.), так і в межах ННІ МВ (приміром, Центр кар'єри та працевлаштування (<http://surl.li/bfolv>), Рада студентів (<http://surl.li/bfonz>), прес-центр (<http://surl.li/bfomg>), що обслуговує телевізійний проект – ІМВ ТБ (<http://surl.li/bfomm>) і т. ін.). У результаті інтерв'ювання НПП, здобувачів, випускників ЕГ встановила, що освітня підтримка з-поміж іншого виражається у спілкуванні з викладачами щодо вибору індивідуальної освітньої траєкторії, обрання бажаного місця проходження практики, у підборі теми магістерських робіт та ін. ЕГ констатує здійснення організаційної підтримки здобувачів, що включає: допомогу навчальної частини у проведенні перезарахування ОК, оформленні на бази практики; супроводі відділами міжнародного співробітництва та академічної мобільності ЗВО процесу влаштування на програми академічної мобільності і т. п. На відкритій зустрічі заступник директора ННІ МВ з науково-педагогічної роботи Нанавов А. повідомив про сприяння в організації і фінансуванні відрядження студентів на міжнародні змагання із судових дебатів. Фокус-група здобувачів відзначила стійку інформаційну підтримку, особливо під час навчання в режимі онлайн у силу пандемії COVID-19. Студенти мають доступ до всіх необхідних навчальних матеріалів. Інформація щодо позанавчальних питань надається насамперед органами студентського самоврядування. Консультативна підтримка виражається у наданні порад чи сприянні з боку НПП у питаннях стажування, працевлаштування. Центр кар'єри та працевлаштування займається залученням потенційних роботодавців до спілкування зі студентами. Психологічна служба надає фахову різнопланову підтримку, у т. ч. через сервіси Telegram, Instagram, YouTube, Facebook, у вигляді просвітніх заходів, освітніх вебінарів тощо (щодо превенції суїцидальної поведінки, емоційного розвантаження студентів, профілактики емоційних деструкцій викладачів і т. п.). В умовах карантинних обмежень через пандемію COVID-19 збережена можливість особистого звернення до фахівців; є варіант із проведенням онлайн-консультацій за допомогою платформи Zoom. ЗВО здійснює соціальну підтримку: виплачує соціальні стипендії, надає на рейтинговій основі місця у гуртожитках, першочергово заселяє до них пільгові категорії студентів, вирішує побутові питання їх мешканців, сприяє врегулюванню питань придбання проїзних документів тощо.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.**

У ЗВО впровадження необхідних заходів для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами передбачене у наступних внутрішніх нормативних актах: Положенні про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (наказ ректора №716-32 від 31.08.2018, п. 7.1.7, 9.8.1, 12.3.8; <http://surl.li/bfops>); Порядку супроводу осіб з інвалідністю від 21.11.2019 (<http://surl.li/krxa>); Концепції розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (наказ ректора №383-32 від 12.06.2020, <http://surl.li/krwx>). Зокрема, згідно Положення 2018 року ЗВО повинен забезпечити здобувачам ВО з особливими потребами безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надати їм фахову консультаційну підтримку тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надати підтримку випускникам у працевлаштуванні. Концепція 2020 року поетапно облаштування приміщень та території ЗВО пристосуваннями для даної категорії здобувачів ВО. У рамках проекту «Університет рівних можливостей» ЗВО розроблено пам'ятку про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<http://surl.li/bfoqu>), яка містить поради із супроводу таких осіб, правила надання їм першої допомоги, відповідні рекомендації при організації заходів. Згідно відомостей про СО ЗВО надає особам з особливими освітніми потребами можливість обирати форми навчання із використанням необхідних технологій. Упродовж всього навчання особи забезпечуються підтримкою Університету для реалізації їх прав на здобуття освіти. ЕГ зафіксувала факт створення ЗВО належних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. В ході спілкування з ЕГ НПП повідомили, що навчання в дистанційному форматі в силу пандемії COVID-19 виключає можливість як виявлення дійсного обсягу подібних потреб серед здобувачів ВО, так і фактичного використання відповідних пристосувань. При цьому, раніше – до введення карантинних обмежень – такі студенти навчалися на спеціальності 293 «Міжнародне право». За результатами інтерв'ювання фокус-групи із представників допоміжних структурних підрозділів ЕГ встановила, що ЗВО опікується питанням задоволення специфічних потреб осіб, які навчаються (відповідне облаштування приміщень, запис лекцій на диктофон тощо). Під час демонстрації матеріальної бази ЗВО, ЕГ пересвідчилася у наступному. Перед входом до навчального корпусу та безпосередньо у приміщенні встановлено пандуси. Всередині навчального корпусу є спеціально пристосовані ліфти, які в т. ч. надають можливість спускання на нульовий поверх (до гардеробних кімнат). Поблизу ліфтів є відповідні вказівки шрифтом Брайля. Пандуси та ліфти відповідають державним будівельним нормам України. Також приміщення оснащені повністю укомплектованими санвузлами для осіб з особливими освітніми потребами.

## **6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.**

Статут ЗВО (затверджений наказом МОН №280 від 22.02.2017, <http://surl.li/bfmgx>) у п. 7.9 серед прав осіб, які навчаються, передбачає їх захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства. Етичний

кодекс університетської спільноти (<http://surl.li/ipss>) покладає на адміністрацію ЗВО в особі ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів та їхніх заступників обов'язок запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення – розв'язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення (п. 3.3). У взаємодії з членами університетської спільноти неприпустимими є насильство, агресія, сексуальні домагання (п. 4.2). У ЗВО також діє власна Антикорупційна програма (наказ ректора №708-32 від 05.11.2020, <http://surl.li/beuor>). Безпосередньо процедура врегулювання конфліктів міститься у Положенні про Постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУ імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/krhw>), а також в Етичному кодексі ННІ МВ (<http://surl.li/bfosl>). Згідно відомостей про СО Рада студентів та профспілкова організація студентів ННІ МВ також виступають важливими органами у механізмі врегулювання конфліктів, пов'язаних із сексуальними домаганнями, усіма формами дискримінації та проявами корупції. Проведений ЕГ аналіз вищевказаних нормативних документів дає їй змогу дійти висновку чіткості, коректності та транспарентності процедур вирішення конфліктних ситуацій. Після спілкування із фокус-групами НПП, здобувачів ВО за ОП та випускників за спеціальністю ЕГ переконалася в їх поінформованості про наявність у ЗВО спеціальної нормативної бази для розв'язання подібних інцидентів. Студенти повідомили про можливість анонімного звернення до органів студентського самоврядування з метою вирішення конфліктних ситуацій. Також у структурі даних органів існує юридичний департамент, одним із завдань якого є врегулювання конфліктів, що виникають у процесі навчання між студентом та викладачем. Голова Ради студентів ННІ МВ Еренбург С. розповів про створення у мережі Telegram чат-ботів (загальноуніверситетського, студентського парламенту та в межах ННІ МВ), що дозволяє у т. ч. отримувати від здобувачів відкриті чи закриті листи (зокрема, й анонімно) з детальним описом своєї скарги. Подібні повідомлення (кейс-файли) стають предметом розгляду адміністрацією ЗВО за участі органів студентського самоврядування. В цілому здобувачі відмічають дружню і конструктивну атмосферу у відносинах із НПП, що запобігає виникненню подібних проблем у ЗВО. Студенти вказали на відсутність дискримінаційної практики, корупційних проявів, сексуальних домагань зі сторони НПП чи адміністрації ЗВО.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.**

Сильними сторонами ОП є: матеріальна база, що сприяє реалізації цілей та ПРН, визначених в ОП; створення спектру належних умов для навчання осіб із особливими освітніми потребами (від набору необхідних пристосувань у межах наявної інфраструктури до задоволення запитів освітнього характеру, зумовлених відповідними вадами здоров'я). До позитивних практик у контексті критерію відносяться: комплексне і різновекторне використання інформаційних ресурсів ЗВО, що підпорядковане забезпеченню ефективності функціонування освітнього середовища; розвинута система диверсифікованих джерел спонсорського / партнерського (іноземні посольства, приватні юридичні фірми тощо) фінансування потреб ЗВО у розрізі ОП (від облаштування спеціалізованого аудиторного фонду до придбання музичних інструментів, що використовуються у приміщеннях ЗВО у вільний від занять час); заснована на студентоцентризмі всебічна підтримка здобувачів ВО за ОП та їх ініціатив, яка в т. ч. ґрунтується на використанні штучного інтелекту.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.**

Не виявлено

#### **Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень А

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.**

Визначаючи рівень відповідності ОП даному критерію як зразковий, ЕГ виходила з наступних міркувань. Освітнє середовище та матеріальні ресурси не лише задовольняють типові вимоги, які зазвичай висуваються, а й мають риси взірцевості. Сучасні об'єкти інфраструктури, що використовуються під потреби ОП, вдало й ефективно інтегровані в інші компоненти освітнього середовища: вони сприяють продуктивності комунікації у процесі навчання між викладачами та студентами, створюють умови для досягнення останніми цілей та результатів навчання, допомагають НПП розвивати власний професіоналізм. Виявлений ЕГ рівень якості освітнього середовища та матеріальних ресурсів, зокрема й задіяний ЗВО потенціал інформаційних технологій інноваційного характеру, належним чином підтримується і примножується за рахунок фінансування, що надходить із різних встановлених законодавством джерел.

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

### **1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.**

Серед принципів освітньої діяльності Університету (п. 2.2. Статуту Університету, <https://cutt.ly/bOt34nT>), зокрема, є принцип «високої гарантованої якості освіти для забезпечення конкурентоспроможності на національному й міжнародному ринку послуг» та принцип «залучення всіх категорій працівників до Університету та студентів до заходів із забезпечення якості освітніх програм». Формування культури якості виступає одним із завдань освітньої діяльності Університету (п. 2.3. Статуту, <https://cutt.ly/bOt34nT>). Для реалізації принципів та досягнення завдань освітньої діяльності в ЗВО створено ряд нормативних актів, що регулюють розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, зокрема: 1) Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/GOt4enF>); 2) Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/UOt3U9G>); 3) наказ Ректора «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (<https://cutt.ly/XOt97Ga>) та інші. Положення про систему забезпечення якості освіти передбачає 5-рівневу інституційну систему забезпечення якості освіти від здобувачів освіти у ЗВО до Наглядової Ради, Ректора, Вченої ради (розд. 1.3 Положення, <https://cutt.ly/UOt3U9G>). Окрім цього, дане Положення передбачає перелік процедур, які здійснюються для забезпечення якості освітньої діяльності Університету. ЕГ встановлено, що ЗВО дотримується вимог системи забезпечення якості освіти на всіх 5 інституційних рівнях забезпечення якості освітнього процесу. У 2021 році було оновлено освітньо-наукову програму, зміни стосувалися програмних результатів навчання та освітніх компонентів ОНП. Зокрема, було прибрано такі ОК як «Правові аспекти діяльності Ради Європи» та додано ОК «Юрисдикція в міжнародному праві». Окрім цього, було трансформовано вибіркові компоненти ОП (цикли професійної підготовки), наприклад, запропоновано новий цикл «Європейське конкурентне право».

### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

П. 1.5 Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих програм (<https://cutt.ly/8OiiVxD>) передбачає, що вмотивоване звернення здобувачів або представницькі опитування студентів є підставами для ініціювання пропозицій щодо внесення змін до затверджених описів освітніх програм. Зустрічі зі здобувачами ОП засвідчило, що здобувачі залучені до забезпечення її якості як партнери. Студенти зазначили, що викладачі перед та після викладання освітніх компонентів проводять вступні та завершальні заняття, під час яких вони з'ясовують побажання, очікування, запити здобувачів, а після прослуховування курсу їх задоволеність методами викладання тощо. За інформацією пана Романа Єделева КНУТШ намагався формалізувати процес збору зворотнього зв'язку щодо окремих ОК, проте студенти надали перевагу усному спілкуванню з викладачами. Порядок проведення опитувань регулюється Положенням про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/oOIwU9q>). Варто відмітити, що положення про опитування не встановлює періодичності проведення опитувань серед здобувачів студентів ОП, але відбувається за розпорядженням декана відповідного факультету/директора інституту, коледжу. Окрім цього, є Положення про опитування студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також функціонування Департаменту соціологічних досліджень Студентського парламенту Університету (<https://cutt.ly/GOIezvx>), проте воно не регулює питання проведення опитувань на окремих ОП, а лише на рівні структурних підрозділів та студентського парламенту КНУТШ. КНУТШ проводить опитування здобувачів, що навчаються на даній ОП (<https://cutt.ly/aOt8LHG>). Варто відмітити, що питання опитувальника не містять окремих питань, що передбачені Положенням про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка, зокрема щодо «планів на майбутнє та оцінки власних перспектив на ринку праці». За результатами опитування було проведено відповідне засідання кафедри, витяг з протоколу якого було надано ЕГ. Згідно п. 2 Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих програм (<https://cutt.ly/8OiiVxD>) органи студентського самоврядування можуть ініціювати пропозиції щодо внесення змін до затверджених описів освітніх програм, саме вони беруть участь в проведенні опитувань серед здобувачів, залучені до діяльності колегіальних органів Університету, підтримують роботу чат-ботів у Телеграмі, беруть участь в розгляді спорів за участі здобувачів та викладачів тощо. ЕГ не змогла встановити конкретних прикладів участі студентського самоврядування на досліджуваній ОП, проте з'ясувала, що студентське самоврядування брало участь у забезпеченні якості навчання на інших ОП Інституту. ЕГ констатує готовність студентського самоврядування реагувати та брати участь у виправленні недоліків на досліджуваній ОП.

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

П. 2 Р. 1.3 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/UOt3U9G>) відносить роботодавців до другого рівня системи забезпечення якості освіти, а галузеві ради роботодавців до третього. П. 2.3 Положення про Ради роботодавців в КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/fOK6BqJ>) передбачає, що завданням Ради роботодавців є і «внесення рекомендацій під час зміни та/або розробки освітніх програм із урахуванням актуальних тенденцій ринку праці та потреб роботодавців». П. 1.4 Тимчасового порядку

розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих програм (<https://cutt.ly/8OiiVxD>) встановлює підтвердженні рекомендації роботодавців щодо необхідних знань та вмій для випускників даної освітньої програми як підставу для ініціювання пропозицій щодо внесення змін до затверджених описів освітніх програм. ЕГ група встановила, що роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання є залученими до процедур забезпечення якості освітньої програми або окремих її освітніх компонентів. Комунікація з роботодавцями відбувається неформальними шляхами. Зокрема, представники та представниці БФ «Право на захист» пропонували викладачці Ользі Поединок збільшити кількість case-studies та у подальшому долучилися до навчального процесу, Тимур Короткий зазначив, що обговорював з науково-педагогічними працівниками результати опитувань здобувачів ОП, інші роботодавці обговорювали форми та методи викладання, інформували науково-педагогічних працівників про потреби ринку праці та необхідні вміння та навички, які допоможуть здобувачам бути успішними в професії, такі як знання іноземних мов тощо. КНУТШ повідомив про проведення спільних заходів з роботодавцями, зокрема надав протокол від 05 лютого 2021 року спільної зустрічі проектної групи освітньо-наукової програми «Міжнародне право» зі з науково-педагогічними працівниками та роботодавцями, залученими до організації та реалізації освітнього процесу для обговорення змін до опису ОП. Згідно протоколу роботодавець Олехов І.І. запропонував внести до одного із вибіркового переліків дисципліну «Міжнародно-правові основи торговельного захисту», вказавшу на нестачу фахівців на ринку праці України з цього питання. Роботодавець Перепелинська О.С. підтримала появу вибіркового блоку «Міжнародно-правові основи бізнесу», а Кориневич А.О. звернув увагу на необхідність та актуальність дисципліни «Міжнародне право в національних правових системах». Окрім цього, інші роботодавці висловили свої погляди щодо опису ОП та навчання на ній. Деякі роботодавці працюють на посадах науково-педагогічних працівників в Інституті, інші проводять майстер-класи, беруть участь в інших формах занять на запрошення окремих викладачів, наприклад, майстер-клас к.ю.н., юристки ГО «Ла Страда-Україна» Юлії Вікторівни Аносової на тему: «Міжнародні та європейські стандарти з протидії гендерно зумовленому, зокрема домашньому, насильству. Практика їх застосування в Україні» (<https://cutt.ly/IOLeDsT>).

#### **4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.**

В ЗВО існує практика підтримки зв'язку між випускниками та науково-педагогічним персоналом. Найчастіше це відбувається між випускником та керівником його кваліфікаційної роботи та іноді з іншими викладачами. В Інституті є Асоціація випускників яка проводить збори випускників кожного року у вересні. Під час цього заходу студенти відбувається нетворкінг, обмін професійним досвідом та інформацією про кар'єрний шлях тощо. Також є книга випускників, в якій вони можуть залишити свої контакти. Після випуску зі ЗВО випускники проходять загальне опитування в якому повідомляють свої враження від навчання в Інституті. Представниця Центру кар'єри та працевлаштування повідомила про створення окремого опитувальника для випускників, наразі цей опитувальник знаходиться на стадії апробації.

#### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.**

Під час дослідження нормативних актів та відомостей самоаналізу КНУТШ, зустрічей з учасниками освітнього процесу ЕГ встановила, що ЗВО реагує на виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності. Система забезпечення якості освіти ЗВО включає п'ять рівнів згідно Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/UOt3U9G>). Тимчасовий порядок розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих програм (<https://cutt.ly/8OiiVxD>) передбачає, що ініціювати пропозиції щодо внесення змін до затверджених описів ОП можуть гаранті ОП, Науково-методична рада, сектор моніторингу якості освіти Науково-методичного центру організації навчального процесу... Проте, досліджуване положення залишає неврегульованим питання публікації проекту змін до ОП для громадського обговорення. ЕГ під час зустрічей з учасниками освітнього процесу дізналася про проблеми, що пов'язані з переходом на дистанційний формат навчання. Це було підтверджено науково-педагогічним персоналом щодо проблеми пов'язаною із забезпеченням академічної доброчесності. Відповіддю на ці виклики стало запровадження в якості контрольних заходів вирішення індивідуальних кейсів та інших індивідуалізованих завдань, зокрема це було підтверджено М. Гнатовським в рамках ОК «Міжнародне кримінальне право». КНУТШ також виявив складнощі при використанні різноманітних платформ для комунікації зі студентами та забезпечення їх навчальними матеріалами. Для вирішення цього Інститутом було створено електронний навчальний портал Інституту (<https://cutt.ly/aOR5cEh>), на якому розміщено всі необхідні навчальні матеріали. Окрім цього, було повідомлення про запровадження запису онлайн-лекцій, що дозволяє переглянути їх пізніше. КНУТШ надав на запит ЕГ протокол від 05 лютого 2021 року спільної зустрічі проектної групи освітньо-наукової програми «Міжнародне право» зі з науково-педагогічними працівниками та роботодавцями, залученими до організації та реалізації освітнього процесу для обговорення змін до опису ОП. Згідно протоколу гарант ОП Буткевич О.В. наголошувала про «важливість впровадження змін до опису ОП», а Скринька Д.В. відзначив що «запропоновані зміни відповідають рекомендаціям провідних міжнародних та національних інституцій». Протокол повідомляє про зміни до ОП, які обговорювалися, зокрема появу вибіркового блоку «Міжнародно-правові основи бізнесу», введення у вибіркового блоку «Міжнародно-правове забезпечення зовнішньополітичної діяльності держави» нового ОК ««Актуальні теорії взаємодії міжнародного права та економіки». Роботодавець Олехов І.І. під час зустрічі запропонував внести до одного з вибіркового блоків ОП ОК «Міжнародно-правові основи торговельного захисту». КНУТШ надав витяг з протоколу №6 засідання кафедри міжнародного права. З витягу стає відомо що на засіданні кафедри, було наголошено на проблемі недостатньої



обізнаності про працевлаштування, а відтак пізніше було проведено панельну дискусію “Міжнародне право як професія”.

## **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

ОП акредитується вперше, проте ЗВО повідомив про врахування результатів попередніх акредитаційних експертиз в Інституті.

## **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.**

Під час спілкування з усіма учасниками освітнього процесу, дослідження нормативної бази, відомостей самооцінювання, ЕГ переконалася, що в ЗВО сформована культура якості, яка сприяє не тільки постійному розвитку та вдосконаленню освітніх програм, але і професійному, особистісному, культурному розвитку всіх учасників освітнього процесу. В ЗВО наявна інституційна та нормативна база щодо забезпечення якості освіти, учасники освітнього процесу змістовно залучені до постійного розвитку ОНП та освітньої діяльності за нею. В ЗВО здійснюються заходи щодо виявлення недоліків в освітній діяльності, побажань та інтересів здобувачів та роботодавців за допомогою неформального спілкування та меншою мірою формальних опитувань. Окрім цього, науково-педагогічний персонал реагує на виклики сьогодення у міжнародному праві. М. Гнатовський повідомив, що оновлював свою освітню компоненту відповідно до нових напрямків державної політики та додав освітні матеріали щодо перехідного правосуддя та стратегії, яку Україна буде втілювати у життя. Окрім цього він змінив освітні підходи до викладання у зв'язку з переходом на дистанційний формат навчання, запровадив контрольні заходи по ОК у форматі вирішень індивідуальних кейсів. Марина Медведєва зазначила, що оновлювала свої компоненти з урахуванням нових рішень щодо порушення академічної недоброчесності. Учасники освітнього процесу продемонстрували своє негативне ставлення до проявів академічної недоброчесності, науково-педагогічний персонал розповів про методи реагування на такі ситуації. ЗВО продемонстрував ЕГ наявність програмного забезпечення для визначення текстових збігів та порядок подальшої обробки такої інформації. Здобувачі ОНП підкреслили, що за час навчання у них не виникало корупційних ситуацій. ЗВО є учасником міжнародних програм щодо забезпечення якості освіти, наприклад ЗВО бере участь у програмі вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) та проекту «Якісне навчання через якісне викладання». КНУ імені Тараса Шевченка був учасником Першого циклу програми Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme (<https://cutt.ly/rOiriGw>). ЗВО вивчає та намагається врахувати позитивний досвід іноземних закладів-партнерів, проте через недостатню матеріально-фінансове забезпечення чи перепони українського законодавства не завжди може імплементувати їх в освітню діяльність.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.**

Позитивними практиками в контексті критерію 8 є проведення зустрічей з роботодавцями, що залучені до організації та реалізації освітнього процесу, врахування їх побажань та пропозицій; проведення окремими науково-педагогічними працівниками вступних (щодо очікувань та побажань здобувачів стосовно ОК) та завершальних (щодо їх пропозицій/побажань/зауважень) діалогів зі здобувачами ОП; широка співпраця між учасниками освітнього процесу та зовнішніми стейкхолдерами щодо забезпечення якості освіти, участь ЗВО у міжнародних програмах щодо підвищення якості освіти, намагання враховувати досвід іноземних закладів освіти у системі забезпечення якості освіти.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.**

ЕГ рекомендує передбачити в нормативних документах Університету процедуру оприлюднення проектів ОП та подальшого громадського їх обговорення, наприклад у Тимчасовому порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм (<https://cutt.ly/8OiiVxD>). ЕГ рекомендує деталізувати правила проведення опитувань серед здобувачів конкретних освітніх програм, зокрема встановити вимоги щодо регулярності таких опитувань. Проведення регулярних опитувань дозволить КНУТШ виявляти стійкі тенденції розвитку ОП та думки учасників навчального процесу щодо неї, краще реагувати на недоліки ОП, потреби ринку праці тощо. ЕГ вважає за доцільне спробувати проводити опитування серед здобувачів стосовно окремих ОК ще раз та мотивувати їх проходити такі опитування. ЕГ рекомендує відображати висловлені здобувачами пропозиції до ОП у протоколах спільних зустрічей. Окрім цього, ЕГ вважає за доцільним фіксувати конкретні пропозиції, які надійшли до проекту опису ОП під час громадського обговорення та які в подальшому дискутувалися на спільних зустрічах з роботодавцями.

## **Рівень відповідності Критерію 8.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.**

Під час експертизи ЕГ було з'ясовано, що у ЗВО дотримується правил розробки, затвердження, моніторингу та перегляду ОП, у різних форматах учасники та стейкхолдери ОП залучаються до процесу її моніторингу та перегляду, проте система забезпечення якості ОП має деякі недоліки, котрі вищезазначені.

### **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

#### **1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

На веб-сторінці Університету розміщено окремі загально університетські нормативні документи (<http://univ.kiev.ua/ua/official>). Основними документами, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є Статут Університету (<https://cutt.ly/bOt34nT>), Етичний кодекс університетської спільноти (<https://cutt.ly/xOyqGnb>), Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (<https://cutt.ly/pOyqZPC>), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ (<https://cutt.ly/UOt3U9G>) та інші. Окрім цього, є Етичний кодекс Інституту (<https://cutt.ly/UOywm4G>). Інформація про ОП та її компоненти знаходиться на сайті Інституту міжнародних відносин. Загалом нормативні акти ЗВО є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ встановила ймовірну часткову невідповідність реальних практик ЗВО щодо забезпечення якості освіти декларованим принципам. Наприклад, п.2.2 передбачає принцип «залучення всіх категорій працівників Університету та студентів до заходів із забезпечення якості освітніх програм», проте ЕГ переконалася, що до забезпечення якості залучені як і інші внутрішні учасники (випускники магістерських програм, які зараз навчаються за PhD програмами в Інституті), так і зовнішні стейкхолдери – роботодавці та їх об'єднання, інші наукові школи тощо. ЕГ не має в своєму складі фахівців з гендерної рівності, проте має сумніви щодо відповідності надання звання «Почесний професор Університету» сучасним стандартам гендерної рівності (наразі для отримання такого звання професору необхідно пропрацювати 20 років, а професорці 15, п. 16.8.2 “Трудовий колектив” Статуту КНУТШ (<https://cutt.ly/bOt34nT>)).

#### **2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.**

ЕГ не змогла знайти новин на веб-сайті інституту пов'язані з громадським обговоренням редакції ОНП від 01.03.2021 при наявності таких новин за іншими спеціальностями. Згідно відомостей СО проект був опублікований для громадського обговорення 15.01.2021, новин за цей день на сайті ІМВ немає. ЕГ не змогла знайти опубліковану таблицю пропозицій після завершення громадського обговорення на сайті закладу.

#### **3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.**

Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) доступна на сайті Інституту міжнародних відносин (<https://cutt.ly/lOyeEIf>), далі необхідно обрати «Міжнародне право» другого рівня вищої освіти). Аналіз інформації, що знаходиться на сайті Інституту міжнародних відносин дозволяє стверджувати, що інформація надана ЗВО є достатньою для інформування заінтересованих сторін та суспільства.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.**

До сильної сторони в контексті критерію 9 можна віднести визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, які є доступними для них та загалом послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.**

ЕГ рекомендує покращити практики щодо громадського обговорення проекту ОП, а саме публікувати відповідну інформацію про проєкт ОП в новинах на сайті ЗВО, публічно запрошувати заінтересовані сторони до його обговорення, збирати пропозиції заінтересованих сторін та надалі публікувати таблицю отриманих та імплементованих у життя пропозицій. ЕГ рекомендує внести зміни до назви веб-сторінки Університету в інтернеті та послуговуватися Постановою КМУ "Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею" (<http://www.univ.kiev.ua/>) при зазначенні географічної частини домену сайту (змінити Kiev на Kyiv). ЕГ пропонує ЗВО перевірити положення Статуту (<https://cutt.ly/bOt34nT>) в частині надання звання «Почесний професор Університету» (пункт 16.8.2 Трудовий колектив) на відповідність сучасним стандартам гендерної рівності (наразі для отримання такого звання професору необхідно пропрацювати 20 років, а професорці 15).

### **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.**

ЕГ було встановлено наявність у ЗВО чітких, зрозумілих правил та процедур, що регулюють питання реалізації ОП, факти опублікування відомостей про ОП у обсязі, що є достатнім для інформування учасників, стейкхолдерів, суспільства. Проте, ЕГ не знайшла підтверджень щодо оприлюднення проєкту ОП на сайті Інституту міжнародних відносин та подальшої публікації таблиці отриманих та імплементованих пропозицій та має інші зауваження в контексті критерію.

### **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.**

*не застосовується*

**2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.**

*не застосовується*

**5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.**

*не застосовується*

**6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.**

*не застосовується*

**Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Рівень відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

**Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

#### **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

*дані відсутні*

#### **V. Підсумки**

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

**Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

**A**

<b>Критерій 2</b> . Структура та зміст освітньої програми	B
<b>Критерій 3</b> . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
<b>Критерій 4</b> . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
<b>Критерій 5</b> . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
<b>Критерій 6</b> . Людські ресурси	A
<b>Критерій 7</b> . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
<b>Критерій 8</b> . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
<b>Критерій 9</b> . Прозорість та публічність	B
<b>Критерій 10</b> . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

*Додатки до звіту:*

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

*Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.*

Керівник експертної групи

**Брацук Іван Зіновійович**

Члени експертної групи

**Самойленко Євген Анатолійович**

**Андрейченко Світлана Сергіївна**

**Андреєв Тит Петрович**